

Høgskolen
i Innlandet

**Uttalelse fra Høgskolen i Innlandet til
innstilling fra sakkyndig komité**

Søknad om akkreditering som universitet

2. mars 2020

Innhold

Innledning.....	3
1 Bakgrunn og grunnlag for vurderingen	5
2 Sakkyndig vurdering av søknad om akkreditering som universitet.....	7
2.1 Institusjonsnivå.....	7
2.1.1 Institusjonens primærvirksomhet.....	7
2.1.2 Institusjonens organisering og infrastruktur	7
2.1.3 Institusjonens strategi.....	8
2.1.4 Institusjonens systematiske kvalitetsarbeid	8
2.2 Fagmiljø	9
2.2.1 Antall faglig ansatte	9
2.2.2 Institusjonens kompetanseprofil	17
2.3 Studietilbud	18
2.3.1 Doktorgradsområder	18
2.3.2 Stabil forskerutdanning.....	19
2.3.3 Uteksaminerte kandidater på lavere og høyere grads nivå	35
2.3.4 Opptak og gjennomstrømming	36
2.4 Utdanning, forskning og utviklingsarbeid/kunstnerisk utviklingsarbeid	36
2.4.1 FoU/KU i samspill med utdanningsvirksomheten.....	36
2.4.2 Høy internasjonal kvalitet	37
2.4.3 Faglige nettverk.....	43
2.5 Helhetlig vurdering	44

Innledning

Høgskolen i Innlandet (HINN) viser til oversendelse av rapport fra sakkyndig komité 8. januar 2020 *Innstilling fra sakkyndig komité. Søknad om akkreditering som universitet, Høgskolen i Innlandet.*

Sakkyndig komité har gjort en grundig jobb, og gir oss gode råd for veien videre. Noe av dette er allerede svart ut i tiltak og satsinger som er iverksatt etter søknaden ble sendt. På andre områder vil vi ta med oss rådene i det videre arbeidet. Komiteen har utøvd faglig skjønn innenfor de rammer som er gitt, men på enkelte områder mener vi komiteen definerer disse rammene for snevert. Komiteen har også gjort beskrivelser og vurderinger av HINNs virksomhet som vi mener det er skjønnsmessig rom for å gjøre annerledes. Etter vår vurdering er det mulig å trekke andre konklusjoner enn det komiteen gjør innenfor gjeldende regelverk, og dermed få et positivt resultat for HINN. I det følgende svarer vi på komiteens kritiske merknader og argumenterer for vårt syn, både når det gjelder forståelsen av rettskildene og hvordan vi oppfyller kravene i dem. I tillegg gjør vi rede for utvikling etter at søknaden ble sendt, samt aktuelle tiltak og planer for videre utvikling.

Komiteens vurdering er at høgskolen kan godkjennes på ti av tretten krav. Komiteen mener høgskolen ikke oppfyller kravet om et tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse. Ett av høgskolens fire doktorgradsutdanninger fyller ifølge komiteen ikke kravet om stabil forskerutdanning. I tillegg konkluderer komiteen negativt på kravet om høy internasjonal kvalitet. At komiteen mener HINN ikke oppfyller disse tre kravene, får konsekvenser for den helhetlige vurderingen. Vi mener at vi oppfyller vilkårene også i disse kravene.

Ved å bryte ned tallene på fakultets- og studienivå viser vi at vi har et tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse for å utføre de faglige oppgavene som kreves av et universitet. Da ser vi at høgskolen ligger tilnærmet likt med andre institusjoner i sektoren. HINN ligger noe over gjennomsnittstall for studenter per UFF-årsverk på ett av høgskolens seks fakulteter, og bare på enkelte av dette fakultetets utdanninger. I hovedsak kan de høye tallene her forklares med sterk satsing på etter- og videreutdanningstilbud. Disse tilbudene gis som fleksible studier (nett- og samlingsbasert). En slik organisering gir større effektivitet og dermed andre behov for antall ansatte, samtidig som kravene til de tilknyttede fagmiljøene ivaretas.

Når det gjelder stabil forskerutdanning, og regnet ut fra ulike treårsperioder, viser vi at flere programmer har den nødvendige gjennomstrømmingen. Vi belyser i tillegg hvordan de to kandidatene komiteen mener vi mangler for å fylle gjennomstrømningskravet på PROFF for 2016-2018, kan argumenteres inn som tellende kandidater. I tillegg peker vi på gode prognoser for dette doktorgradsprogrammet.

I innstillingen fra den sakkyndige komiteen får samtlige doktorgradsområder godkjent på kravet om høy internasjonal kvalitet. Samlet sett konkluderer komiteen likevel på *ikke godkjent* på dette kravet. Vi ser at arbeidet med høy internasjonal kvalitet må fortsette og styrkes, og viser til konkrete planer for dette. I tillegg dokumenterer vi nye gode resultater på indikatorer som er relevante for høy internasjonal kvalitet.

HINN har stabile og godt dekkende doktorgradsutdanninger, men utdanninger må utvikles i takt med krav, behov og forventninger. Dette gjelder også høgskolens ph.d.-utdanninger, med tilhørende fagmiljø og underliggende master- og bachelorprogrammer. I det foreliggende tilsvaret viser vi hvordan det arbeides for å styrke doktorgradsområdene og den forskningen som støtter opp under dem. Vi presenterer konkrete planer for videre utvikling

for hvert av områdene. Høgskolens utvikling er omfattet med stor interesse i regionen, og samarbeidspartnere bidrar med midler som gjør at vi kan utvikle doktorgradsområdene i tråd med disse planene.

Utviklingen etter søknadstidspunktet og våre planer framover godtgjør at høgskolen, i tillegg til godkjenning på hvert enkelt ph.d.-område, også samlet sett holder høy internasjonal kvalitet.

HINN er et resultat av en fusjon mellom to sterke aktører innen høyere utdanning i Norge. Høgskolen har lang erfaring med å tilby utdanning innen samtlige syklus, både BA-, MA- og ph.d.-nivå. Vi har lang erfaring med systematisk satsing på å bygge sterke fag- og forskningsmiljøer rundt utdanningene våre. Samtidig har høgskolen en profil på organisering av utdanningene som svarer godt på forventningene i Kompetansereformen, hvor Livslang læring eller Lære hele livet er sentrale begrep. Et godkjent kvalitetssystem viser at høgskolen er godt på plass når det gjelder å drifte en velfungerende akademisk institusjon. God studenttilfredshet, gode kandidatmåltall og god gjennomstrømning er indikasjoner på at kvalitetsarbeidet i høgskolen fungerer.

Det er vår mening at HINN har det som kreves for å oppnå universitetsakkreditering, og vi håper at vårt tilsvar rydder vekk komiteens tvil i dette spørsmålet.

Innstillingen fra sakkyndig komité

I innstilling fra sakkyndig komite godkjenner komiteen HINN på følgende krav i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (studiekvalitetsforskriften) og forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften):

Tabell 1 Godkjente krav HINN

Hjemmel	Krav	Vurdering – sakkyndig komite
Studiekvalitetsforskriften § 3-5 Akkreditering av institusjoner	(2) Institusjonens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling.	Kravet er oppfylt
	(3) Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.	Kravet er oppfylt
Studietilsynsforskriften § 3-1 Krav til akkreditering av institusjoner	(2) Institusjonen skal ha en strategi for utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.	Kravet er oppfylt
	(3) Institusjonens systematiske kvalitetsarbeid skal være godkjent av NOKUT.	Kravet er oppfylt
	(6) Institusjonen skal ha en relevant kompetanseprofil, og den samlede kompetansen skal være på nivå med sammenlignbare institusjoner i samme institusjonskategori.	Kravet er oppfylt
Studiekvalitetsforskriften § 3-8	(3) Institusjonen skal ha rett til å tildele doktorgrad alene på minst fire fagområder. De fire områdene skal være godt dekkende for institusjonens faglige profil. To av disse skal være sentrale for regionale virksomheters verdiskaping, samtidig som fagområdene også må ha nasjonal betydning. Akkreditert deltakelse i stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf §3-4, kan telle som en doktorgrad. (4) Doktorgradsområdene skal dekke vesentlige deler av institusjonens virksomhet.	Kravet er oppfylt

Hjemmel	Krav	Vurdering – sakkyndig komite
	(6) Institusjonen skal alene ha akkreditering for minst fem studietilbud på høyere grads nivå. Institusjonen skal ha uteksaminert kandidater på lavere og høyere grads nivå på studietilbud som dekker doktorgradsområdenes faglige profil.	Kravet er oppfylt
Studietilsynsforskriften § 3-1	(4) Institusjonen skal ha et jevnt opptak av studenter og tilfredsstillende antall kandidater som fullfører til normert tid.	Kravet er oppfylt
	(5) Institusjonens forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid skal utføres i samspill med utdanningsvirksomheten.	Kravet er oppfylt
Studiekvalitetsforskriften § 3-8	(7) Institusjonen skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid. Institusjonen skal delta i nasjonale samarbeid om forskerutdanning og eventuelt tilsvarende for stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf § 3-4	Kravet er oppfylt

Tabellen over demonstrerer en organisatorisk bæreevne og et rammeverk som sannsynliggjør at vi kan bære fullmaktene som følger med universitetsakkreditering. Dette er resultat av lange tradisjoner og bred erfaring med å tilby høyere utdanning og FoU av høy kvalitet.

Ut fra dette grunnlaget har komiteen vurdert at HINN oppfylder forskriftene på ti områder. På følgende tre områder vurderer komiteen at høgskolen vurdert til ikke oppfylder:

- Studiekvalitetsforskriften § 3-8 (1) Institusjonen skal ha tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling innenfor institusjonens faglige virksomhet
- Studiekvalitetsforskriften § 3-8 (5) Institusjonen skal ha stabil forskerutdanning og dokumentere at den i gjennomsnitt har uteksaminert minst fem doktorander på minst to av doktorgradsstudiene eller tilsvarende stipendiatprogram per år over en treårsperiode. Hvert enkelt doktorgradsstudium skal over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater,
- Studiekvalitetsforskriften § 3-8 (2) Institusjonen skal ha stabil utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

Studietilsynsforskriften § 3-1 (1) Institusjonen skal ha et faglig nivå innen utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid som er i samsvar med kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling for høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-6 til § 3-8.

1 Bakgrunn og grunnlag for vurderingen

Informasjonsgrunnlaget for komiteens vurdering er HINNs søknad om akkreditering som universitet, rapporter fra fire faggrupper, dokumentasjon fra HINN og et todagers komitébesøk ved HINN.

I rapporten skriver komiteen at det juridiske grunnlaget for institusjonsakkreditering er lov om universiteter og høyskoler, Kunnskapsdepartementets studiekvalitetsforskrift og NOKUTs studietilsynsforskrift.

HINN har i søknadsprosessen tatt utgangspunkt i at disse rettskildene samlet beskriver hvilke standarder og kriterier som må være oppfylt for å få akkreditering som universitet. Studiekvalitetsforskriften er den sentrale rettskilden, og studietilsynsforskriften «fastsetter utfyllende bestemmelser», jf. KDs følgebrev til rundskriv F – 03-16. Disse rettskildene danner de formelle rammene for det faglige skjønnet som skal utøves av de sakkyndige i prosessen.

Komiteen mener vi ikke oppfyller kravene på enkelte punkter. I vårt tilsvare argumenterer vi for vårt syn på hvordan de ulike kravene skal forstås ut fra rettskildene, og hvorfor vi mener at høgskolen fyller alle krav for å bli universitet. Vi vil i vårt tilsvare argumentere for vår forståelse av hva de ulike kravene innebærer, at vi fyller kravene og at høgskolen derfor trygt kan anbefales for akkreditering som universitet.

Kommentar til NOKUTs veileder for institusjoner som søker akkreditering som universitet

KD skriver i merknadene til studiekvalitetsforskriften § 1-7 at NOKUT har et ansvar for å «sikre at prinsippet om likebehandling blir ivaretatt» av de sakkyndige ved veiledning, og ved å presisere hva som ligger i «krav som gir rom for ulike tolkninger». Slik vi forstår det, er dette et av formålene med «Veiledning for institusjoner som søker institusjonsakkreditering i 2018 – Akkreditering som universitet». På enkelte områder i veilederen er det vår vurdering at veiledningen som gis, går lengre enn det er grunnlag for i rettskildene, og at veiledningen går utover det man normalt legger i en presiserende tolkning av en rettsregel.

Etter vår vurdering har komiteen i sin saksbehandling flere steder lagt større vekt på innholdet i veilederen enn på selve rettsregelen, og dette har ført til unødig snevre rammer for det skjønnet som skal utøves.

Vi er kjent med at NOKUT har publisert en ny veileder for institusjoner som søker institusjonsakkreditering i februar 2020¹. Helt overordnet kan det virke som denne nå ligger tettere opp til den faktiske ordlyden i særlig studiekvalitetsforskriften.

Betydningen av faggruppens rapporter for komiteens konklusjoner

Faggruppens mandat har vært å vurdere utdannings- og FoU-virksomheten innenfor de ulike doktorgradsområdene, og disse vurderingene er naturlig nok tillagt stor vekt av komiteen. Vi opplever det som utfordrende at vi ikke har fått muligheten til å ha en nærmere dialog med gruppene før de sendte over sine rapporter. Dette kunne ha ryddet unna en del uklarheter som nå slår negativt ut for vår del. Vi har heller ikke hatt mulighet til å faktasjekke disse rapportene. Riktignok har det vært bedt om ettersendinger på enkelte områder, men det har f.eks. ikke blitt etterspurt supplerende dokumentasjon om grunnlaget for og forståelsen av innovasjonsbegrepet knyttet til INTOP. Dette har, slik vi ser det, fått stor betydning for vurderingen av om dette doktorgradsområdet holder høy internasjonal kvalitet. Se nærmere om dette i vår kommentar til kapittel 2.4.2 s. 30.

¹ https://www.nokut.no/siteassets/akkreditering-hu/veiledning-universitet_2020.pdf

2 Sakkyndig vurdering av søknad om akkreditering som universitet

2.1 Institusjonsnivå

Den sakkyndige komiteen konkluderer med at HINN fyller kravene som er satt til organisering og infrastruktur, strategi, samt systematisk kvalitetsarbeid på institusjonsnivå. Vi støtter disse konklusjonene, og viser til at de gjelder områder som har stor betydning for den samlede vurderingen av om HINN vil kunne fylle de faglige fullmaktene som følger med det å være universitet. Vi knytter noen ytterligere kommentarer til hvert av kravene, og gir i tillegg en utdypende beskrivelse av vårt pågående strategiarbeid.

2.1.1 Institusjonens primærvirksomhet

Studiekvalitetsforskriften

§ 3-5 (2) Institusjonens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling.

Vi har ingen kommentarer til vurderingene på dette punktet.

2.1.2 Institusjonens organisering og infrastruktur

Studiekvalitetsforskriften

§ 3-5 (3) Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.

Målsetningen om å bli universitet har ligget til grunn og vært førende for det systematiske arbeidet fram mot og etter fusjonen mellom Høgskolen i Hedmark og Høgskolen i Lillehammer 1.1.2017. Sakkyndig komité finner at HINN, med sine seks fakulteter og seks studiesteder har tilfredsstillende organisering og en infrastruktur som er tilpasset virksomheten til et universitet. Komiteen mener HINN arbeider målrettet med å skape en organisatorisk sammenheng mellom studiested og fakultet. Den har også lagt merke til at forskningsadministrasjonen og FoU-utvalget jobber godt med å binde de ulike forskergruppene våre sammen.

Komiteens vurdering er at studentdemokratiet og studentrepresentasjonen fungerer godt, der ledelsen er genuint opptatt av å lytte til studentenes stemme i beslutningsprosesser. For HINN er denne anerkjennelsen fra sakkyndig komité av vår organisering god å ta med seg i vårt videre strategi- og kvalitetsarbeid innen utdanning og forskning. Egnert organisering og infrastruktur legger et solid og robust fundament for det videre arbeidet med utvikling av institusjonen.

Studentene våre svarer at de, sammenlignet med andre studenter i sektoren, i stor grad er tilfredse med lokaler, utstyr, bibliotek og IKT-tjenester. Komiteen løfter frem at HINN er den institusjonen i sektoren som har færrest kvadratmeter per student, og påpeker at ønsket om effektivisering ikke må endre dette i negativ retning. Vi deler komiteens vurdering av at det er viktig med tilstrekkelig plass til studentene og studentrelaterte aktiviteter, men det er ikke gitt at dette utelukkende måles i antall kvadratmeter som er tilgjengelig. HINN har fra egen virksomhet erfart at man ved å ta i bruk lokaler tilpasset dagens behov kan redusere antallet kvadratmeter i leieforholdet vesentlig, samtidig som tilgjengelig effektiv plass økes. I våre

planer for studiestedsutvikling er det derfor krav til hensiktsmessig, effektiv og tilpasset bruk som legges til grunn for den videre utvikling.

2.1.3 Institusjonens strategi

Studietilsynsforskriften

§ 3-1 (2) Institusjonen skal ha en strategi for utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Komiteen etterspør uttalte målsetninger for HINNs profilering som institusjon, og etterspør føringer for hvilke strategiske områder HINN skal prioritere fremover.

HINN tolker forskriftens krav om at vi «skal ha en strategi for utdanning, forskning [...]» videre enn komiteen. Vår prioriteringer er omtalt i den overordnede strategien for HINN, men den kommer tydeligere til uttrykk i den nå vedtatte strategien for FoU og i vår utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet. Kravet i forskriften må her tolkes slik at institusjonen skal vise at den har en strategisk innretning på sine ambisjoner, og at disse er tydelig formulert. Det kan ikke være et krav at alt dette skal leses ut direkte av institusjonsstrategien.

HINN vil særlig fremheve at vi i utviklingsavtalen slår fast at de fire doktorgradsområdene som søknaden bygger på er kjernen for vår faglige aktivitet og grunnlaget for vår faglige profilering. Kunnskapsdepartementet har orientert om at utviklingsavtalen skal forlenges til utgangen av 2022, og vi er bedt om å fremme forslag til justeringer av eksisterende innhold. Første frist for å spille inn forslag er 15. mars 2020, mens det endelige innholdet i avtalen vedtas i desember.

Utviklingsavtalens mål nr. III heter i dag «Universitetsakkreditering». Høgskolestyret har signalisert at de vil foreslå for Kunnskapsdepartementet at dette målet endres slik at det beskriver tydeligere hva slags universitet vi vil være, fremfor å ha fokus på selve akkrediteringen. Diskusjonene om profilen for Universitetet i Innlandet viser så langt at det er stor enighet om at vår rolle vil ligne den USN og OsloMet har i sine regioner.

2.1.4 Institusjonens systematiske kvalitetsarbeid

Studietilsynsforskriften

§ 3-1 (3) Institusjonens systematiske kvalitetsarbeid skal være godkjent av NOKUT.

Som det går fram av rapporten fra sakkyndig komité ble HINNs systematiske kvalitetsarbeid godkjent av NOKUTs styre 25. oktober 2019. At kvalitetssystemet passerte NOKUTs tilsyn uten en eneste anmerkning ble for oss et håndfast bevis på at fusjonen har vært vellykket og at vi har stor kapasitet for kvalitetsutvikling. Vi har fått på plass et gjennomgående system i hele institusjonen som sammen med organisering og infrastruktur viser at HINN har helhetlige systemer for kvalitetsarbeid og kvalitetsutvikling – en kvalitetskultur – i hele studieporteføljen og på alle nivåer, inkludert ph.d.-utdanningene.

Kvalitetssystemet er med og sannsynliggjør at institusjonen vil få en positiv utvikling videre innen utdanning og forskning og at HINN er i stand til å bære fullmaktene som universitet.

2.2 Fagmiljø

2.2.1 Antall faglig ansatte

Studiekvalitetsforskriften

§ 3-8 (1) Institusjonen skal ha tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling innenfor institusjonens faglige virksomhet.

Komiteen konkluderer på dette punktet med at HINN ikke har et tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse. Den skriver:

Hva som er tilstrekkelig antall ansatte, må ses i sammenheng med antall studenter. Komiteen tar utgangspunkt i at antall ansatte er tilstrekkelig dersom forholdstallet mellom ansatte og studenter er omtrent på nivå med de norske universitetene HINN har valgt å sammenlikne seg med. (Rapporten s. 16.)

Under argumenterer vi for at dette er en for snever operasjonalisering av kravet. Rent prinsipielt mener vi at hva som er tilstrekkelig antall ansatte, må vurderes konkret. Dette må veies opp mot den faglige virksomheten og kvalitet i utdanning og forskning. For HINNs del er det ett fakultet som skiller seg ut med et høyt antall registrerte studenter per faglige årsverk, HHS. Gjennom supplerende informasjon viser vi hvilke studier ved HHS dette gjelder. Vi viser også, som i søknaden, at HHS er på samme nivå som sammenlignbare institusjoner når det gjelder indikatorer for kvalitet i utdanning og forskning. Dette tilsier at HINN som institusjon har et tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse.

HINN har et høyt antall registrerte studenter per faglige årsverk. Dette gjelder ikke generelt, men kun på enkelte av høgskolens utdanninger. I hovedsak er det korte utdanninger som organiseres som fleksible og nettbaserte studier og dermed omfatter større studentgrupper. Dette er en del av samfunnsoppdraget og mange av studentene er voksne studenter som tar etter- og videreutdanninger på deltid. Derfor er det nødvendig å analysere disse tallene grundig, og vi er klar over at en slik organisering krever en spesiell oppmerksomhet for å sikre god kvalitet i tilbudene. Vi anser det som en klar styrke at noen av utdanningsområdene i høgskolen har vært tidlig ute med en satsing på livslang læring og er langt framme i å tilby fleksible utdanninger i tett dialog med samfunnet rundt oss. Denne delen av høgskolens profil er et viktig svar på den såkalte Kompetansereformen, og høgskolen vil vi satse videre på denne delen av vår profil ut fra den erfaringen vi allerede har. Denne satsingen er altså også en vesentlig del av forklaringen på at HINN har et høyt antall studenter per faglig ansatt i spesielle utdanninger.

I sin vurdering av kravet gjengitt ovenfor oppsummerer sakkyndig komité slik:

I henhold til kravet skal institusjonen ha tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innen utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling innenfor institusjonens faglige virksomhet. HINN har lavere totalt antall faglige årsverk sammenlignet med de nye universitetene i sektoren. HINN har dessuten høyest antall studenter per faglige årsverk totalt sett, og per årsverk i førstestilling, sammenlignet med de nye universitetene. Samlet sett blir komiteens vurdering at HINN ikke oppfyller kravet til tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innen utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling innenfor institusjonens faglige virksomhet. (Rapporten s.17)

Hva som er et «tilstrekkelig antall ansatte [...]» for et universitet med den profil HINN har, er det ikke gitt konkrete holdepunkter for i forarbeidene til forskriften. Ordlyden i kravet ble

endret ved revisjonen i 2016. Da ble også ordlyden i kravene for akkreditering av master- og doktorgradsprogrammer endret med en tilsvarende formulering om et «tilstrekkelig antall ansatte [...]». Dette var i tråd med det politiske ønsket om å øke kravene for å etablere slike program, men det gis ingen føringer om at kravene om høy kompetanse i tillegg skal økes for institusjonen under ett. En mulig tolkning er derfor at kravet om antall ansatte på institusjonsnivå er oppfylt dersom kravene til størrelse og sammensetning er oppfylt for de ulike utdanningstilbudene som gis. I HINN praktiseres faste rutiner for akkreditering av alle studier, og kravene som praktiseres er utformet i henhold til Studiekvalitets- og Studietilsynsforskriftens bestemmelser om krav til studietilbud og krav til fagmiljøet.

Komiteen sammenligner HINN med andre institusjoner, og sammenligner antall studenter per faglige årsverk fordelt på lærested. Vi mener det er utfordrende å trekke konklusjoner ut fra sammenligner mot andre institusjoner, når det gjelder dette forholdstallet. En slik sammenligning krever i så fall en detaljert analyse helt ned på det enkelte studium. I studietilsynsforskriften er det i § 2-3 (1) vist til at fagmiljøet «tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart». HINN har dette kravet innarbeidet i høgskolens kvalitetssystem; i mal for akkreditering av studier og i den årlige rapporteringssløyfen i systemet.

I søknaden fokuserte HINN på antallet studenter per faglige årsverk. Etter å ha lest rapporten fra sakkyndig komité ser vi at vi burde ha redegjort mer inngående på dette punktet. Vi burde pekt tydelig på hvilket fagområde som i denne sammenhengen er spesielt og forklart nærmere hvilken betydningen forholdet mellom heltidsutdanninger og deltidsutdanninger har for tallene. Vi gjør nedenfor mer inngående rede for hvordan de nevnte tilbud henger sammen med høgskolens satsing på fleksibilisering av studier og livslang læring.

Studenter per faglige årsverk

Som det går fram av tabellen under, er det stor variasjon mellom fakultetene med hensyn til hvor mange studenter som er registrert per faglige årsverk. Handelshøgskolen Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap (HHS) skiller seg ut med et høyt antall registrerte studenter per faglige årsverk.

Tabell 2 Studenter per faglig årsverk, 2018-2019, alle fakulteter ved HINN. Kilde: NSD DBH.

Fakultetsnavn	2018			2019		
	Faglige årsverk	Studenter	Studenter / faglige årsverk	Faglige årsverk	Studenter	Studenter / faglige årsverk
Den norske filmskolen	16,65	53	3,18	17,25	122	7,07
Fakultet for anvendt økologi, landbruksfag og bioteknologi	55,4	493	8,9	56,55	512	9,05
Fakultet for audiovisuelle medier og kreativ teknologi	34,9	536	15,36	37,72	487	12,91
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	185,75	3 626	19,52	170,6	3 685	21,6
Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk	170,41	3 327	19,52	181,63	3 511	19,33
Handelshøgskolen i Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	131,42	5 810	44,21	149,16	6 193	41,52

HINN totalt	606,13	13 846	22,84	624,51	14 522	23,25
-------------	--------	--------	-------	--------	--------	-------

I søknaden forklares dette med at det er mange deltidsstudenter knyttet til HHS og at det er stor forskjell på antall registrerte studenter per faglige årsverk og antall heltidsekvivalent per faglige årsverk. I det følgende gir vi en nærmere forklaring på tallene i tabellen.

Antall registrerte studenter og antallet heltidsekvivalenter

Først er det nødvendig å se på sammenhengen mellom antall registrerte studenter og antall heltidsekvivalenter. Tabell 3 under viser forholdstall for utvalgte institusjoner mellom antall heltidsekvivalenter og faglige årsverk uten stipendiater. Samme tall framkommer på s. 53 i rapporten fra sakkyndig komité.

Tabell 3 Antall heltidsekvivalenter per faglige årsverk (uten stipendiater) i 2018 Kilde: NSD DBH, NOKUT-portalen.

	UiA	UiS	NU	OsloMet	USN	HINN
Heltidsekvivalenter per faglige årsverk	19,3	15,9	13,5	16,6	16,6	21,5

Tallene over viser at det er liten forskjell på institusjonsnivå mellom HINN og UiA. Tabellen under viser forskjellen i forholdstall for HINN om man regner ut fra antall registrerte studenter eller antall heltidsekvivalenter.

Tabell 4 Antall studenter per faglige årsverk og antall heltidsekvivalenter per faglige årsverk u/stipendiater ved HINN i 2018. Kilde: NSD DBH.

	Antall studenter	Antall heltidsekvivalenter	Antall faglige årsverk u/stip.	Antall studenter per faglige årsverk	Antall heltidsekvivalenter per faglige årsverk
HINN	13 846	10 853,83	506,28	27,35	21,5

Antallet heltidsekvivalente studenter per faglig ansatt er mest relevant om man skal bruke forholdstallet mellom antallet studenter og faglig ansatte som grunnlag for en vurdering.

Sakkyndig komite har merket seg følgende om variasjonen i antallet faglige årsverk per student ved HINN²:

Det fagmiljøet som trekker gjennomsnittlig antall studenter per faglige årsverk betydelig opp, er tidligere Avdeling for økonomi- og ledelsesfag, som nå inngår i Handelshøgskolen (HHS). Ifølge tall fra DBH har Handelshøgskolen 44,21 studenter per faglige årsverk i 2018. Dette er svært høyt sammenliknet med andre handelshøgskoler ved de nye universitetene. Til sammenlikning har USN Handelshøgskolen 27,71 studenter per faglige årsverk og Handelshøgskolen ved Nord universitet 14,78 studenter per faglige årsverk. Handelshøgskolen ved OsloMet (som er et institutt ved fakultet for samfunnsvitenskap) hadde 28,95 studenter per faglige årsverk i 2018. (Rapporten, s. 16-17.)

² Tallene videre avviker fra det som framgår av tabellene over. De vil variere ut fra om man tar utgangspunkt i faglige årsverk *uten* stipendiater (som blir gjort i DBH/NOKUT-portalen) eller faglige årsverk *med* stipendiater (som framgår av andre utregninger hos DBH). I det videre regnes det ut fra faglige årsverk *med* stipendiater.

Dersom vi sammenlikner antallet heltidsekvivalenter per faglig ansatt for de nevnte institusjonenes handelshøgskoler, blir forskjellene vesentlig mindre.

Tabell 5 Antall studenter per faglige årsverk og antall heltidsekvivalenter per faglige årsverk (med stipendiater) i 2018, sammenlikning av Handelshøgskoler ved andre institusjoner.

Kilde: NSD DBH.

	Antall studenter	Antall heltids-ekvivalenter	Antall faglige årsverk	Antall studenter per faglige årsverk	Antall heltids - ekvivalenter per faglige årsverk
HINN	5 810	4 226,15	131,42	44,21	32,16
OsloMet	1 710	1 493,13	59,10	28,93	25,26
Nord	2 451	1 777,84	166,5	14,72	10,68
USN	4 855	4 351,83	175,22	27,71	24,84
UiS	1 307	1 265,33	59,70	21,89	21,56
UiA	1 805	1 650,20	72,05	25,05	22,90

Da viser det seg at det er 32,16 heltidsekvivalenter per faglige årsverk ved HINN, mens tallene er 25,26 heltidsekvivalenter per faglige årsverk ved OsloMet og 24,84 heltidsekvivalenter per faglig ansatt ved USN.

Som HINN også har redegjort for tidligere, er det den delen av HHS som tidligere var Avdeling for økonomi- og ledelsesfag som skiller seg ut med et vesentlig høyere antall studenter per ansatt, og også antall heltidsekvivalenter per ansatt. En stor andel av studentene ved denne enheten er deltidsstudenter. I 2017 var det 78 studenter per faglige årsverk ved denne enheten, mens det var 44 heltidsekvivalenter per faglig ansatt.

Forholdstallet er høyt og det er nødvendig å ha mer kjennskap til studietilbudene og undervisningsformene for å kunne forstå hvordan det er mulig å levere undervisning av god kvalitet ut fra slike forutsetninger. Denne sammenhengen burde vi forklart mer eksplisitt i akkrediteringssøknaden. Nedenfor ser vi nærmere på hvilke konkrete studier dette gjelder og gjør også nærmere rede for høgskolens langvarige satsing på fleksible utdanninger og livslang læring.

Livslang læring - svar på kompetansereformen og behov for etter- og videreutdanning

Sakkyndig komité berømmer HINN for å satse aktivt på teknisk/virtuell infrastruktur. Denne typen infrastruktur har historisk vært særlig viktig for virksomheten på tidligere Avdeling for økonomi- og ledelsesfag. Vi har en lang historie med undervisning gjennomført som videokonferanse i sanntid og opptak av undervisning. Det er mer enn 20 år siden denne enheten begynte å overføre undervisning på videokonferanse til andre steder i regionen. I 2007 begynte man, i et vesentlig omfang, også å gjøre opptak av undervisning fra studio. I 2017 var 785 av studentene ved tidligere Avdeling for økonomi- og ledelsesfag (394,5 heltidsekvivalenter) studenter på de fire nettbaserte studiene som tilbys via Studiesenteret.no. I tillegg var 230 studenter ved denne enheten (115 heltidsekvivalenter) studenter tilknyttet Årsstudium i bedriftsøkonomi som et nett- og samlingsbasert studium, hvor undervisningen gis på stream i kombinasjon med to fysiske samlinger med oppgaveseminarer.

En vesentlig andel av studentene ved tidligere Avdeling for økonomi- og ledelsesfag er altså knyttet til nett- og samlingsbaserte studier. For de nett- og samlingsbaserte studiene er undervisningen i stor grad basert på digitale læringsressurser som kan gjenbrukes. Forelesninger streames i studio og utformes ofte slik at de som regel kan brukes i to-tre semestre. I tillegg tilbys det seminarer i sanntid, enten på videokonferanse eller på fysiske samlinger. Denne måten å tilby studier på er derfor mer ressurseffektiv enn ordinær undervisning på campus, dvs. at man kan håndtere flere studenter/heltidsekvivalenter per faglig ansatt enn ved mer tradisjonelle undervisningsopplegg.

De nett- og samlingsbaserte studiene kjennetegnes av at samme studier (dvs. studier med samme emnesammensetning i studieplanen) tilbys på studiestedet. I tillegg kommer at mange av emnene som tilbys på heltidsstudier og/eller på de nettbaserte studiene tilbys som samlingsbaserte studier på deltid. Dette skaper en rekke synergieffekter i forberedelse til forelesninger, samt utarbeidelse av øvingsoppgaver, obligatoriske oppgaver og eksamensoppgaver. I flere av emnene benyttes også samme emnerom i læringsplattformen Canvas for alle studentgrupper som studerer emnet. Det gis ulike, likeverdige undervisningstilbud til de ulike studentgruppene, hvor det settes av like store ressurser til individuelle tilbakemeldinger på arbeider, studentkontakt og sensur til alle studentgruppene.

Synergiene ved å undervise samme studie/emner på ulike plattformer framgikk av arbeidstidsordningen for tidligere Avdeling for økonomi- og ledelsesfag og framgår også av arbeidstidsordningen for HHS gjeldende fra 1. april 2019. I arbeidstidsordningen av 2019 framgår tidsressurs avsatt til ulike elementer i undervisningsarbeidet ellers. Satsene for et emne på 7,5 studiepoeng er for eksempel: 96-184 timer med organisert undervisning per emne. Det tilsvarer 24-46 med forelesning, beregnet med faktor 4. Det tildeles 40 timer for emneansvar, pluss 40 timer til utforming av vurderingsopplegg. I tillegg tildeles det normalt 1 time per student (til tilbakemelding på arbeidskrav og annen studentkontakt). Når en ansatt gjennomfører samme emne for to ulike studentgrupper (for eksempel på for heltidsstudenter på campus og deltidsstudenter på campus og/eller nettstudenter), halveres tidsressursen til organisert undervisning og emneansvar ved annen gangs gjennomføring. Normalt vil vurderingsopplegget være det samme for begge gjennomføringer, slik at det her ikke beregnes ekstra ressurs for annen gangs gjennomføring.

Kvalitet i utdanning og forskning

Komiteen mener at HINN ikke har et tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse. På flere indikatorer for kvalitet i utdanning og forskning har HINN en positiv utvikling. EU-inntekter per UFF-årsverk øker (se s. 41), publiseringspoeng per UFF-årsverk øker, nivå 2-publiseringspoeng per UFF-årsverk øker og internasjonal sampublisering øker (se s. 39).

HHS-fakultetet som hovedsakelig har studiene med høyt antall studenter per faglige årsverk har tilsvarende positiv utvikling. På side 294–296 i HINNs søknad om universitetsakkreditering sammenlignes utdanningene under doktorgradsområdet INTOP med tilsvarende fagområder ved andre institusjoner. Tabell 6 og 7 viser indikatorene Konkurranspoeng blant nye studenter (forteller noe om inntakskvalitet og attraktivitet) og Nye studiepoeng per student (resultatindikator som sier noe om studenters produktivitet og noe om institusjonens evne til å stimulere til produktivitet) oppdatert med 2018- og 2019-tall. HHS/HINN har vært og er på nivå med sammenlignbare universiteter.

Tabell 6 Konkurranspoeng blant nye studenter, fagområdet Økonomiske-administrative fag.
Kilde: NOKUT-portal, NSD DBH.

	Enhet	2015	2016	2017	2018	2019
HINN					45,1	45,1

	Enhet	2015	2016	2017	2018	2019
	HH	46,1	45,4	45,9		
	HiL	46,2	46,9	45,2		
NMBU		50,2	50,5	49,2	50,4	51,5
NU		44,0	44,6	45,2	45,5	45,3
	HiNT	44,5				
OsloMet		52,2	51,5	51,7	52,8	52,5
USN				42,7	41,6	41,9
	HiBV	43,6	42,1			
	HiT	42,2	42,1			

Tabell 7 Nye studiepoeng per student (heltidsekvivalenter), fagområdet Økonomiske-administrative fag. Kilde: NOKUT-portalen, NSD DBH.

		2015	2016	2017	2018	2019
HINN					45,0	45,1
	HH	40,8	42,3	41,8		
	HiL	54,6	52,1	50,9		
NMBU		41,9	42,2	41,0	45,3	41,3
NU		43,2	42,3	43,9	44,7	43,5
	HiNT	45,0				
OsloMet		44,8	43,8	46,0	44,1	43,6
USN				42,7	47,6	46,7
	HiBV	46,7	40,5			
	HiT	38,4	39,2			

Som det framgår av Tabell 8, tyder ikke resultatene fra Studiebarometeret på at et høyere antall studenter per heltidsekvivalent har gått på bekostning av studenttilfredshet ved HINN.

Tabell 8 Studentenes overordnede tilfredshet med studieprogrammet de går på, institusjonsnivå. Kilde: Studiebarometeret, NOKUT³.

	2015	2016	2017	2018	2019
NU	3,9	4,0	4,0	3,9	4,1
OsloMet	4,0	4,0	3,9	3,9	3,9
UiA	4,1	4,1	4,0	4,0	4,1
UiS	3,9	3,9	3,9	4,0	3,8
USN	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0
HINN			4,2	4,2	4,1
HINN-Hedmark	4,1	4,3			
HINN-Lillehammer	4,2	4,2			
Snitt UH-sektoren	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1

Om man ser spesielt på resultatene for tidligere Avdeling for økonomi- og ledelsesfag, var studentenes overordnet tilfredshet 4.2 Studiebarometeret 2016. I 2017 var det samme for

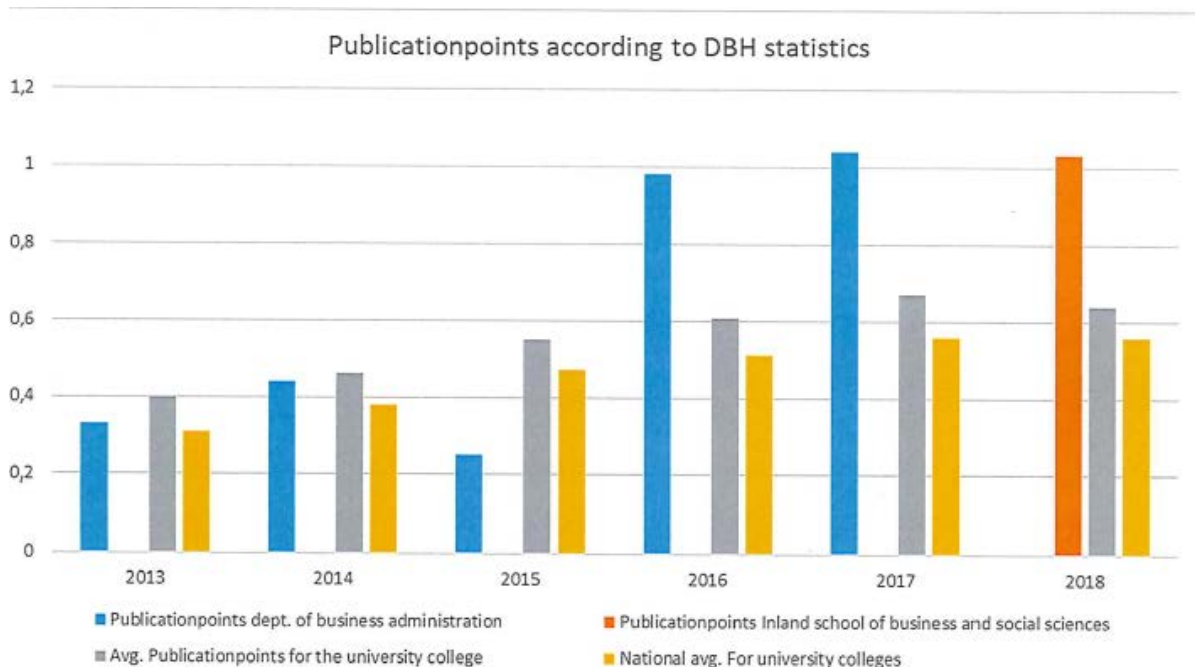
³ Kilde for 2019-data for andre institusjoner enn HINN er Khrono og institusjonenes nettsider, siden nasjonale rapporter fra Studiebarometeret ikke er tilgjengelige enda.

HHS samlet (dvs. 4,2 og likt som for HINN). I Studiebarometeret for 2018 ligger gjennomsnittlig overordnet tilfredshet ved HINN på 4,2, mens den er 4,1 ved HHS (dvs. på nasjonalt gjennomsnitt). I Studiebarometeret 2019 er HHS på 4,2, dvs. 0,1 over HINN og nasjonalt gjennomsnitt. Der er dermed ikke grunnlag for å konkludere med at et verken høyere antall studenter eller heltidsekvivalenter per faglige årsverk har gått på bekostning av studenttilfredshet ved HINN generelt eller HHS spesielt.

Alternativt kan man tenke seg at et høyere antall heltidsekvivalenter per faglig ansatt ved tidligere Avdeling for økonomi- og ledelsesfag og senere HHS skulle gå på bekostning av forskningsresultater.

I Tidsbruksundersøkelsen (NIFU/NOKUT, 2017), oppgir ansatte ved HINN at de bruker noe mindre andel av sin arbeidstid på undervisning og noe mer av sin arbeidstid på FoU enn ansatte ved daværende HiOA og HSN. Et høyere antall studenter per ansatt ved HINN har ikke gått på bekostning av den enkelte ansattes FoU-arbeid, i hvert fall ikke målt som gjennomsnitt. Utviklingen i publikasjonspoeng ved tidligere Avdeling for økonomi- og ledelsesfag og senere Handelshøgskolen Innlandet – Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap har vært svært positiv siden 2016 og har stabilisert seg på et respektabelt nivå.

Figur 1 Publiseringspoeng 2013-2017. Kilde: NSD DBH.

Figuren ovenfor viser at tidligere Avdeling for økonomi- og ledelsesfag i perioden 2013–2017 hadde en vesentlig økning i antallet publikasjonspoeng per vitenskapelig ansatte. I 2017 var gjennomsnittlig antall publikasjonspoeng per vitenskapelig ansatte 1,04. I 2018 lå gjennomsnittet for hele det nye fakultetet (HHS) på 1,03 per ansatt og i 2019 viser foreløpige tall 1,02. Antall publiseringspoeng per faglig ansatt i 2018 for universitetene totalt var 1,26. Når vi ser på de handelshøgskolene ved de andre institusjonene HINN er sammenliknet med i søknaden, framgår det at det bare er Handelshøgskolen ved UiS som skiller seg ut med en vesentlig høyere tall for publikasjonspoeng per UFF-ansatt med 1,42 i 2018. HHS ligger med sine 1,03 poeng omtrent likt med Handelshøgskolen ved UiA som ligger på 1,05. De andre ligger vesentlig lavere. I antall publiseringspoeng er HHS nummer to, etter NU.

Tabell 9 Publiseringspoeng per UFF-årsverk ved handelshøgskoler, utvalgte institusjoner, 2018. Kilde: NSD DBH.

Handelshøgskolen ved	Antall UFF-årsverk 2018	Publiseringspoeng totalt 2018	Publiseringspoeng per UFF-årsverk 2018
UiA	72,05	75,48	1,05
UiS	84,91	84,91	1,42
NU	166,5	138,09	0,83
OsloMet	59,1	47,37	0,8
USN	175,22	127,82	0,73
HINN	131,42	134,89	1,03

Ut fra dette kan man slå fast at et høyere antall studenter eller heltidsekvivalenter per faglig ansatt i de senere årene har ikke gått på bekostning av forskningsproduksjonen ved verken tidligere Avdeling for økonomi- og ledelsesfag eller senere ved HHS.

Det er også relevant å nevne at tidligere Avdeling for økonomi- og ledelsesfag og senere HHS i denne perioden har bygget opp kapital som danner grunnlag for videre faglige satsninger. I de første to årene etter fusjonen har man vært forsiktig med å foreta tilsetninger, fordi man først måtte sikre god ressursutnyttelse i fakultetet og få oversikt over rekrutteringsbehovene. I 2020 vil det gjøres strategiske prioriteringer for bruk av kapitalen til å styrke fagmiljøer.

Konklusjon

Gjennomgangen over viser at antall studenter per faglige tilsatte er høyt på ett av høgskolens seks fakultet. Vi har forklart hva som ligger bak dette tallet og gjort nærmere rede for hvordan tallet henger sammen med høgskolens profil med satsing på livslang læring. Vi mener denne erfaringen gjør institusjonen godt forberedt til å møte forventningene i kompetansereformen, og gir oss et fortrinn i ytterligere satsinger på digitalisering og fleksibilisering av studieporteføljen. Samtidig viser vi hvordan indikatorer brukt i måling av både studiekvalitet og forskningsaktivitet dokumenterer at fakultetet er på samme nivå eller over institusjoner vi sammenlikner oss med.

Tabellen under viser tallene for HINN hvis man ser tar ut faglige årsverk og studenter ved HHS:

Tabell 10 Studenter per faglig årsverk, 2018–2019, fem av seks fakulteter ved HINN. Kilde: NSD DBH.

Fakultetsnavn	2018			2019		
	Faglige årsverk	Studenter	Studenter / faglige årsverk	Faglige årsverk	Studenter	Studenter / faglige årsverk
Den norske filmskolen	16,7	53	3,2	17,3	122	7,1
Fakultet for anvendt økologi, landbruksfag og bioteknologi	55,4	493	8,9	56,6	512	9,1
Fakultet for audiovisuelle medier og kreativ teknologi	34,9	536	15,4	37,7	487	12,9

Fakultetsnavn	2018			2019		
	Faglige årsverk	Studenter	Studenter / faglige årsverk	Faglige årsverk	Studenter	Studenter / faglige årsverk
Fakultet for helse- og sosialvitenskap	185,8	3626	19,5	170,6	3685	21,6
Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk	170,4	3327	19,5	181,6	3511	19,3
Annet	11,6	1		11,6	12	
Sum HINN uten HHS	474,7	8036	16,9	475,4	8329	17,5

I tabellen under vises forholdstall for sammenlignbare institusjoner *uten* handelshøgskolene.

Tabell 11 Studenter per faglig årsverk, 2018–2019, uten handelshøgskoler ved utvalgte institusjoner. Kilde: NSD DBH.

	UiA	NU	OsloMet	USN	HINN
2018	16,2	13,4	14,8	14,8	16,9
2019	14,3	12,5	14,0	13,9	17,5

Dette viser kun mindre forskjeller ved HINN sett opp mot sammenlignbare institusjoner. De strategiske prosjektene og planer videre på doktorgradsområdene som er skissert i kapittel 2.3.2, vil øke antall faglige årsverk ved HINN og gjør forholdstall mellom studenter og faglige årsverk lavere.

Som vi gjør nærmere rede for på s. 38, er det en god utvikling for forskningsaktiviteten ved HINN. Vi mener med dette å ha godtgjort at høgskolen har et tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innen utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling innenfor institusjonens faglige virksomhet og dermed oppfyller kravet i studiekvalitetsforskriften § 3-8 (1).

2.2.2 Institusjonens kompetanseprofil

Studietilsynsforskriften

§ 3-1 (6) Institusjonen skal ha en relevant kompetanseprofil, og den samlede kompetansen skal være på nivå med sammenlignbare institusjoner i samme institusjonskategori.

Komiteen skriver:

Noen av fagmiljøene ved HINN er relativt små. Dette kommer ikke frem i søknaden, da det for det meste er andeler som sammenliknes. HINN har flere studenter per ansatt enn de norske universitetene, når det gjelder både totalt antall ansatte og antall ansatte med førstestillingskompetanse. Komiteen har derfor vært i tvil om konklusjonen på dette kravet, særlig med tanke på den samlede kompetansen. Komiteen legger imidlertid vekt på at selv om antallet ansatte er lavt sett opp mot studenttallet, er den prosentvise fordelingen mellom førstestillingskompetente og andre ansatte på nivå med sammenliknbare institusjoner. (Rapporten s. 23.)

For vurderingene rundt antall studenter per ansatt, viser vi til 2.2.1. Når det gjelder påstanden om små fagmiljøer, viser vi til at vi har fagmiljøer som er store nok til å drive ph.d.-

utdanninger og masterutdanninger, er attraktive som samarbeidspartnere i nasjonale og internasjonale prosjekter og nettverk og driver forskning av høy internasjonal kvalitet, jf. komiteens vurderinger under 2.4.2. Vi viser også til punkt 2.3.2 der vi viser konkrete planer og prosjekter på fagområdene for doktorgradsutdanningene for å utvikle kvalitet og kapasitet videre.

2.3 Studietilbud

2.3.1 Doktorgradsområder

Studiekvalitetsforskriften

§ 3-8 (3) Institusjonen skal ha rett til å tildele doktorgrad alene på minst fire fagområder. De fire doktorgradsstudiene skal være godt dekkende for institusjonens faglige profil. To av disse skal være sentrale for regionale virksomheters verdiskapning, samtidig som fagområdene også må ha nasjonal betydning. Akkreditert deltakelse i stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. § 3-4, kan telle som én doktorgrad.

§ 3-8 (4) Doktorgradsområdene skal dekke vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet.

Komiteen oppsummerer sin vurdering av dette punktet som følger:

I vurderingen av om de fire doktorgradsstudiene er dekkende for institusjonens faglige profil, har komiteen sett begrensninger ved særlig to av doktorgradsprogrammene, BUK og INTOP. Dette gjør at komiteen er i tvil om de fire programmene til sammen er tilstrekkelig dekkende for HINNs samlede faglige profil og virksomhet. Til tross for denne tvilen er komiteen alt i alt kommet til at de fire programmene kan betraktes som godt dekkende for institusjonens faglige profil og for vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet. (Rapporten s. 30.)

Sakkyndig komité konkluderer med at HINN oppfylder kravene i studiekvalitetsforskriftens § 3-8 (3) og § 3-8 (4). Likevel har vi behov for å gi noen kommentarer til de vurderingene som ligger til grunn, siden de er relevante for vurderingen på flere andre områder samt for den helhetlige vurderingen. Vi merker oss og setter pris på at sakkyndig komité ser våre videre planer for utvikling av PROFF og BUK som en styrke. Vi har forståelse for at komiteen løfter fram utfordringer ved BUK og INTOP ut fra hvordan faggruppene har vurdert disse områdene. Samtidig mener vi at faggruppene for BUK og INTOP har lagt noen premisser til grunn som fører til vurderinger man kan stille spørsmål ved.

Først vil vi gi noen kommentarer til vurderingene som gjøres rundt BUK og det faggruppen mener er «manglende sammenheng i studieprogramsøylen som leder til BUK» (s. 28). Innledningsvis vil vi vise til situasjonen ved daværende HiOA da institusjonen søkte om universitetsakkreditering. HiOA manglet en ph.d. som dekket ingeniør- og teknologifagene ved Fakultet for teknologi, kunst og design (TKD), men arbeidet med å bygge opp et doktorgradsprogram innen teknologi da søknaden ble sendt og godkjent. Ut fra DBH ser det ut til at antall registrerte studenter ved TKD-fakultetet utgjorde i 2017 ca. 15 prosent av totalt antall registrerte studenter ved HiOA. Studenter på helsefagene ved HINN utgjør også ca. 15 prosent av totalt antall registrerte studenter ved vår institusjon. Som ved TKD/HiOA arbeider HINN med en ph.d. som skal dekke et viktig fagområde som nå står uten ph.d.-overbygning. Dette skjer gjennom å utvide doktorgradsprogrammet BUK til en ph.d. innen helse og velferd. Som ved HINN i 2019 kunne masterstudenter på TKD i 2017 søke seg inn på andre ph.d.-programmer med relevante prosjekter. Det ser ikke ut til at manglende doktorgradsoverbygning på TKD har hatt betydning for sakkyndig komité for HiOAs søknad når det gjelder vurderingen av om de fire doktorgradsstudiene HiOA søkte på var godt dekkende for institusjonens faglige profil.

Faggruppen for BUK mener at HINN dekker mer av fagområdet på HSV-fakultetet enn det søknaden viser, hvis høyskolen også legger til grunn bachelor i sykepleie, bachelor i folkehelsearbeid og master i folkehelsevitenskap. Faggruppen har noen kommentarer knyttet til manglende sammenheng i studieprogramsøylen som leder til BUK. Den mener at den helsefaglige dimensjonen ser ut til å falle bort på masternivå, der de fire programmene som omtales, er av sosialfaglig karakter (sosialfaglig arbeid med barn og unge, psykososialt arbeid med barn og unge) og av pedagogisk karakter (pedagogikk, spesialpedagogikk) (faggrupperapport BUK s. 6–7). Faggruppen kommenterer videre at doktorgradsprogrammet «fremstår som svakt koplet til fakultetet (HSV) det er organisert under», og at det per dags dato «dekker ikke doktorgradsområdet BUK utdanningsporteføljen på HSV (helsefagene og idrettsfagene mangler dekning)» (faggrupperapport BUK s. 17).

Det er riktig som faggruppen påpeker at det finnes veier fra bachelor i sykepleie og bachelor i folkehelsearbeid til BUK via master i folkehelsevitenskap, forutsatt at man søker med et prosjekt som tematisk er innenfor BUKs rammer. Vi ser at dette kunne vært tydeligere presisert i søknaden. Arbeidet med ny ph.d. innen helse og velferd er godt i gang, og planen er at det skal ferdigstilles i løpet av første halvår 2020. Dette vil svare på faggruppens kommentar om svak kobling til fakultetet BUK er organisert under, selv om vi mener at koblingen på ingen måte er svak i dag. Samtidig vil en ny ph.d. som har mål om å dekke alle viktige fagområder på fakultetet, styrke dette. Fram til ny ph.d. er akkreditert, drives BUK videre innenfor dagens rammer.

Når det gjelder INTOP, er faggruppen bekymret for at INTOP ikke er tilstrekkelig dekkende for institusjonens faglige virksomhet, og komiteen mener å se svakheter i studieprogramsøylen som skal underbygge INTOP som fagområde. Vi mener at faggruppen legger en for smal forståelse av innovasjonsbegrepet og innovasjonsforskning til grunn i sin vurdering av doktorgradsområdet INTOP og ph.d.-programmet INTOP, noe som har følger for sakkyndig komiténs vurderinger. INTOP er tverrfaglig og favner bredt. Det rekrutterer fra store deler av fakultetets studieportefølje, i tillegg til rekruttering eksternt. Innovasjonsperspektivet har et sentralt fokus dog med forskjellige innretninger i doktorgradsprosjektene på programmet. Vi vil fremheve at nettopp på grunn av at innovasjon ikke er et eget fagspesifikt område, men er tverrfaglig og inngår i nesten alle fagområder ved HHS-fakultetet, legger dette til rette for at INTOP dekker hele fakultetets studieportefølje. Vi viser her til våre kommentarer under 2.3.2 Stabil forskerutdanning.

2.3.2 Stabil forskerutdanning

Studiekvalitetsforskriften

§ 3-8 (5) Institusjonen skal ha stabil forskerutdanning og dokumentere at den i gjennomsnitt har uteksaminert minst fem doktorander på minst to av doktorgradsstudiene eller tilsvarende stipendiatprogram per år over en treårsperiode. Hvert enkelt doktorgradsstudium skal over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater.

Komiteen oppsummerer sin vurdering av HINN opp mot dette kravet slik:

I henhold til kravet skal institusjonen ha stabil forskerutdanning og dokumentere at den i gjennomsnitt har uteksaminert minst fem doktorander på minst to av doktorgradsstudiene eller tilsvarende stipendiatprogram per år over en treårsperiode. Hvert enkelt doktorgradsstudium skal over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater.

I vurderingen av kravet om at institusjonen skal dokumentere at den i gjennomsnitt har uteksaminert minst fem doktorander på minst to av doktorgradsstudiene per år over en treårsperiode, har komiteen, i likhet med HINN, lagt til grunn doktorgradsprogrammene AØB og PROFF. AØB oppfyller kravet til antall uteksaminerte kandidater for perioden 2016–2018, med 15 disputerte kandidater. PROFF oppfyller ikke kravet til antall uteksaminerte kandidater, med 13 disputerte kandidater i tidsrommet 2016–2018.

HINN oppfyller kravet til opptak av i gjennomsnitt minst 15 stipendiater på hvert av doktorgradsområdene. (Rapporten s. 37-38.)

Komiteen skriver i rapporten (s. 35) at den i tillegg til interne og eksterne disputaser 2016–2018, legger opp til at andre indikatorer kan si noe om hvorvidt forskerutdanning er stabile. Det kan være antall stipendiater som har fullført i tidsperioden 2012–2018 samlet sett, frafall og gjennomstrømming samt fagmiljø og veiledning.

Kravet om at søkerinstitusjoner må ha en «stabil forskerutdanning» har vært stilt lenge, men det har vært endringer i hvilke kvantitative krav som må være oppfylt. Den siste skjerpingen av kravet var en tallfesting av gjennomstrømming for stipendiater, og KD har i sine merknader til denne endringen ikke gitt føringer om at også andre indikatorer skal brukes i vurderingen. I merknaden står det kun at kravet om «stabil forskerutdanning» skal dokumenteres med et minimum på fem uteksaminerte doktorander over en treårsperiode på minst to av fire doktorgradsstudium. Det finnes ikke andre rettskilder som kan benyttes i tolkningen av kravet om «stabil forskerutdanning».

HINN har derfor i søknaden dokumentert at kravet om opptak av minst 15 stipendiater over en femårsperiode på våre fire doktorgradsstudium er oppfylt. Videre har vi lagt frem dokumentasjon på tilstrekkelig gjennomstrømming på PROFF og AØB i perioden 2016–2018, når beregningsmetoden i tråd med overgangsordningen benyttes. På dette grunnlaget finner vi at HINN fyller gjennomstrømningskravet. Vi vil allikevel i tillegg adressere komiteens tvil i om saken ved å legge fram supplerende opplysninger.

Vi ønsker i det følgende å utdype status for ph.d.-programmene ved HINN for å sannsynliggjøre at disse er og vil fortsette å være stabile og robuste i årene som kommer. Vi legger fram historikk og prognoser for disputaser for de fire programmene og strategiske planer som foreligger for å styrke dem. Det gis en noe grundigere beskrivelse av PROFF enn de andre tre andre programmene, for å svare ut komiteens kommentarer til dette. Siden komiteen uttrykker bekymring for stabiliteten til programmene gjennom å vise til antall disputaser så langt, gjør vi en sammenligning med status for HiOA på tidspunktet de fikk positiv konklusjon fra sakkyndig komité. Til slutt under dette delkapitlet går vi inn på hvor vi mener det er grunnlag for å ha en annen forståelse av KDs forskrift enn det komiteen har lagt til grunn. Vi gir utdypende informasjon og oppdaterte prognoser for disputaser, og godtgjør overfor komiteen at våre ph.d.-programmer er stabile og vil oppfylle kravene også i årene som kommer.

Prognosene for disputaser i årene som kommer er utarbeidet på bakgrunn av informasjon fra ph.d.-lederne og fakultetene, der det er gjort en vurdering ut fra oppstartstidspunkt og status for den enkelte kandidat. Dette er sett opp mot gjennomsnittlig gjennomføringstid i sektoren, og prognosene er nøkterne. Som eksempel: På BUK har tre kandidater levert så langt, ytterligere elleve planlegger å levere første halvår 2020 og fire i andre halvår. Erfaring viser at prognoser for innleveringer og planlagte disputaser er sårbare for uforutsette fremtidige forsinkelser selv om man bruker all tilgjengelig informasjon om ph.d.-prosjektet, forsinkelser, permisjoner og sykemeldinger, ettersom dette er noe som kan oppstå gjennom hele ph.d.-løpet. Ut fra dette er prognose for antall disputaser på BUK i 2020 satt til ni. Tilsvarende er

gjort for de andre programmene. Hvis det er ønskelig at vi legger fram grunnlagsmaterialet for prognosene, vil det være tilgjengelig for komiteen og NOKUT.

Status ved HINN sett opp mot status ved HiOA november 2017

I rapporten fra sakkyndig komité som har vurdert HINNs universitetssøknad framgår det at komiteen har lagt til grunn at det for perioden 2017–2019 er kun interne kandidater som kan telles med (s. 37). Eksterne kandidater «som har avlagt eller vil avlegge grad ved en annen institusjon» (jf. Rundskriv F–03–16), dvs. levert/disputert innenfor overgangsordningen har komiteen sett bort fra. Her mener vi at komiteen har hatt en annen praksis enn komiteen som vurderte HiOA sin søknad. Vi ber om at vurderingene sees i lys av status for forskerutdanning ved HiOA november 2017 da sakkyndig komité kom med sin positive konklusjon.

For å sannsynliggjøre stabilitet i forskerutdanningen ved HiOA, sendte institusjonen reviderte prognoser til sakkyndig komité i august 2017. Det var disse som lå til grunn for komiteens vurderinger og godkjenningen som kom november 2017⁴. Av innstillingen fra HiOAs sakkyndig komité går det fram at to av de fire programmene som lå til grunn for universitetsakkrediteringen hadde ingen egne uteksaminerte kandidater da sakkyndig komité leverte sin rapport. Ett program hadde én uteksaminert kandidat og ett program hadde ni. Kun ett program kunne legge fram prognoser for minst 15 egne disputaser i perioden 2017–2019. For de andre måtte eksterne kandidater telles med for å sannsynliggjøre at gjennomstrømningskravet ville oppfylles videre framover.

Da sakkyndig komité for HiOA leverte sin endelige rapport i 13.11.2017 hadde institusjonen seks ph.d.-programmer:

Tabell 12 Doktorgradsprogrammer ved HiOA november 2017⁵.

Program	Etablert
Profesjonsstudier (PS)	2004 (2005)
Atferdsanalyse (AA)	2010
Sosialt arbeid og sosialpolitikk (SAS)*	2012
Utdanningsvitenskap for lærerutdanning (UL)*	2012
Bibliotek- og informasjonsvitenskap (BI)*	2012 (2013)
Helsevitenskap (HV)*	2013

Programmene markert med * er de fire programmene som lå til grunn for komiteens vurdering av om forskerutdanningen ved HiOA oppfylte kravet om stabilitet. Dette var de fire yngste programmene. Status for interne og eksterne disputaser på programmene var som følger:

Tabell 13 Status for interne og eksterne disputaser på doktorgradsprogrammene ved HiOA august 2017.

Program	2012	2013	2014	2015	2016	2017 (prognose)	2018 (prognose)
HV – interne						1 (prognose)	3 (prognose)
HV – eksterne		6	12	11	5	10 (prog.)	4 (prognose)
SAS – interne					6	5 (prognose)	5 (prognose)
SAS – eksterne		1	1	2	2	2 (prognose)	3 (prognose)
UL – interne						3 (prognose)	4 (prognose)
UL – eksterne		2	5	3	4	6 (prognose)	8 (prognose)
BI – interne					1	2 (prognose)	6 (prognose)
BI – eksterne					2	0 (prognose)	1 (prognose)

⁴ NOKUT. (2017). *Høgskolen i Oslo og Akershus: Søknad om akkreditering som universitet. Sakkyndig rapport* (NOKUTs tilsynsrapporter). Oslo: NOKUT.

⁵ Våre forkortelser.

Program	2012	2013	2014	2015	2016	2017 (prognose)	2018 (prognose)
PS – interne		4	3	5	3	3 (prognose)	3 (prognose)
PS – eksterne							
AA – interne		1	1	3	0	3 (prognose)	3 (prognose)
AA – eksterne							

Som det framgår av sakkyndig rapport hadde to av programmene som lå til grunn for akkrediteringen, HV og UL, ingen egne uteksaminerte kandidater da godkjent rapport forelå. BI hadde 1 og SAS 9.

Tilsvarende oversikt for HINN er som følger:

Tabell 14 Status for doktorgradsprogrammene ved HINN årsskiftet 2019/2020.

Program	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
AØB – interne			2	2	2	4	5	2
AØB – eksterne	2				1	1	2	(1)
BUK – interne			1	3		3	3	2
BUK – eksterne		3	2	1			2	
INTOP – interne			1		2	1	3	3
INTOP – eksterne	1	1	3	2	1		1	
PROFF – interne					2	1	6	3
PROFF – eksterne	5	4	9	2		4	2	(1)

Alle de fire ph.d.-programmene til HINN hadde hatt interne disputaser siste fire år da HINN leverte universitetssøknaden. Tre programmer har hatt egne disputaser lengre tilbake i tid. Fra oppstart og fram til årsskiftet 2018/2019 hadde AØB (2011⁶) gjennomført 15 disputaser på programmet, BUK (2010) 10, INTOP (2011) 7 og PROFF (2012) 9.

Komiteen til HiOA konkluderte med at institusjonens ph.d.-programmer var stabile og at minst to oppfylte gjennomstrømningskravene, basert på svært få interne og en del eksterne disputaser samt prognoser for 2018. Det er vanskelig å se at de vurderer hvert program for seg, slik det er gjort for HINN. Konklusjonen kom, slik det kunne gjøres under overgangsordningen, hovedsakelig gitt på bakgrunn av prognoser for disputaser.

Denne gjennomgangen og sammenligningen er tatt med for å synliggjøre at HINNs ph.d.-programmer, sett opp mot HiOA på godkjenningstidspunktet, kan vise til gode resultater og stabilitet over tid. Vi forventer ikebehandling mellom institusjoner, i dette tilfellet HSN og HIOA, som søkte universitetsakkreditering under samme ordning. Sakkyndig komité skriver (s. 35) at den legger opp til at andre indikatorer, som antall stipendiater som har fullført i tidsperioden 2012–2018 samlet sett, kan si noe om hvorvidt forskerutdanninger er stabile. Gjennomgangen over viser at HINN her kan vise til langt bedre resultater når det gjelder interne disputaser enn det HiOA la fram i august 2017. Hvis man legger sammen interne og eksterne disputaser på programmene, har HINN også gode resultater å vise til sett opp mot HiOA.

Status for Ph.d. i profesjonsrettede lærerutdanningsfag (PROFF) og videre planer for doktorgradsområdet

Som nevnt tidligere, gis det en noe grundigere beskrivelse av PROFF enn de andre tre andre programmene, for å svare ut komiteens kommentarer til dette. Vi svarer på komiteens merknader til doktorgradsprogrammet, gir prognoser for utviklingen framover, beskriver faglig styrking som har funnet sted siden søknaden ble kjent og legger fram planer framover.

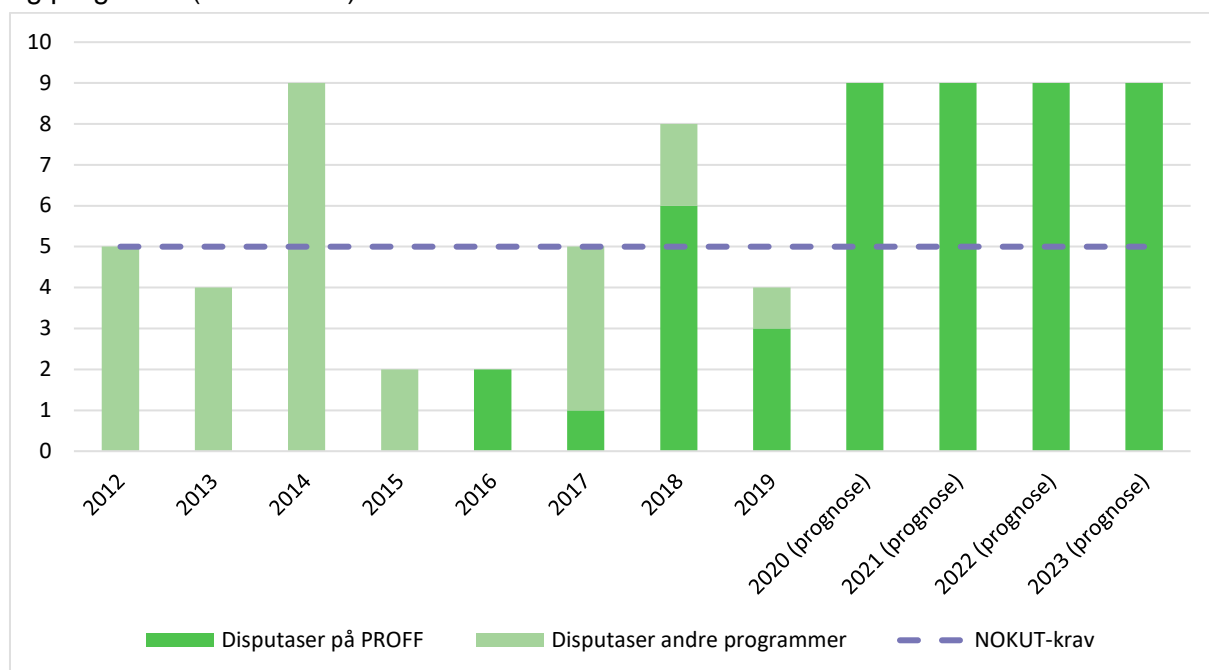
⁶ Akkrediteringsår.

Komiteen reiser spørsmål ved om PROFF kan sies å være et stabilt program fremover (s. 37). I 2019 ble det gjennomført tre disputaser. I 2020 har to kandidater allerede disputert i februar, og én avhandling er godkjent for disputas i mars. Nok en avhandling er til komitebehandling, og én kandidat leverer i disse dager. PROFF har i treårsperioden mai 2017 til februar 2020 16 disputaser (inkl. to eksterne i 2017 og to i 2018, ekskl. de tre eksterne som komiteen/NOKUT stiller spørsmål ved). I perioden november 2017 til oktober 2019 hadde PROFF 15 disputaser (inkl. fire eksterne, ekskl. de tre eksterne som komiteen/NOKUT stiller spørsmål ved). En nøktern prognose for 2020 tilsier at det samlet blir avholdt ni disputaser. Tilsvarende tall kan legges til grunn for 2021 og 2022, og dette doktorgradsprogrammet er utvilsomt stabilt.

Programmet ble etablert i 2012, men hadde ordinært opptak først i 2013. Programmet har en hovedtyngde innenfor humaniora og samfunnsvitenskap. Statistikk fra NIFU (kilde: Thune m.fl., NIFU-rapport 25/2012) viser at den nasjonale gjennomsnittstiden fra opptak til disputas er over 6 år for disse fagområdene. En sammenligning med tilsvarende tall fra USN og OsloMet viser at PROFF ikke står noe tilbake for deres program når det gjelder gjennomstrømming. Utsiktene for programmets kandidatproduksjon er svært gode med 49 aktive stipendiater per 1.1.2020 og prosess for ytterligere syv ansettelser/opptak i løpet av 2020.

I vårsemesteret 2020 er det planlagt ytterligere syv innleveringer og i høstsemesteret inntil syv innleveringer på programmet. I 2021 er det planlagt ti innleveringer og i 2022 elleve innleveringer. Selv med erfaringer om at det ikke alltid går helt etter planen, er det rimelig å forvente en gjennomsnittlig årlig gjennomstrømming på programmet langt over minstekravet på fem.

Figur 2 Antall uteksaminerte ph.d.-kandidater på Ph.d. i profesjonsrettede lærerutdanningsfag, egne ansatte disputert på tilsvarende doktorgradsprogram (2012–2018) og prognoser (2020–2023)⁷. Kilde: HINN.

⁷ I denne oversikten er de tre eksterne kandidatene nevnt side 33 inkludert. En av disse er ekstern kandidat som disputerte i 2019 som leverte i 2018 innenfor overgangsordningen.

Veksten i programmet vil fortsette. Fra 31.12.2018 til dags dato er det startet opp 16 nye stipendiater på PROFF, jf. tabellen under, hvorav seks er eksternfinansierte; to av andre institusjoner, to innenfor ordningen for offentlig ph.d. og to av Sparebankstiftelsen Hedmark. I januar 2020 er det videre lyst ut seks KD-finansierte stipendiathjemler og én eksternfinansiert stipendiatstilling for oppstart i løpet av høsten 2020, sistnevnte knyttet til et nytt Forskningsrådsprosjekt.

Tabell 15 Årlige opptak og disputaser på PROFF 2012–2020. Kilde: HINN.

År	Opptak					Disputert	Avsluttet	Antall totalt
	Totalt antall stipendiater	Antall i stipendiatstilling ved HINN – hjemmel	Antall i stipendiatstilling ved HINN – ekst. fin.	Antall i stipendiatstilling eksternt	Antall annet			
2012	2	2						2
2013	13	9	2	2			1	14
2014	1	1					1	14
2015	7	5	1		1*		1	20
2016	11	9	1	1		2		29
2017	5	5				1		33
2018	10	6	3	1		6	1	36
2019	13	8	2	2	1**	3		46
2020	10	8	1		1**			

* Ph.d.-stipendiat finansiert gjennom kvoteprogrammet med arbeidsplass delt mellom HINN og University of Namibia.

** Offentlig sektor ph.d., Forskningsrådet.

Faggruppen skriver at PROFF er «... profilert med en kjerne på språk- og kulturfag, inkludert flerkulturell-, religions- og livssynspedagogikk», og vurderer at disse områdene dekkes godt (s.5). Derimot påpeker de at master i realfagenes didaktikk er lite synlig i kopling mot ph.d.-avhandlinger samt at Master i utdanningsledelse synes å ha liten kopling til ph.d.-programmet (s.5).

Som det fremgår av søknaden (s.125), er forskerutdanningens kjerne lærerutdanningsfagene engelsk, norsk, musikk og pedagogikk (inklusive flerkulturell pedagogikk og religionspedagogikk), men også temaer på tvers av fagene og andre lærerutdanningsfags didaktikk og profesjonsinnretning utforskes.

Master i realfagenes didaktikk ble etablert i 2016. PROFF har tre pågående ph.d.-prosjekter med direkte relevans for Master i realfagsdidaktikk. Det er også en egen forskergruppe i matematikdidaktikk og et NORDFORSK-finansiert treårig prosjekt i naturfagsdidaktikk i flerspråklige klasserom tilknyttet programmet. Pågående prosjekter med relevans for realfagsdidaktikk er:

- *A design study on early learning of mathematics. Perception, cognition and measurement of numbers in body-spatial interaction*
- *Identitet og språk som verktøy for å skape mening i naturfag i et flerspråklig klasserom*
- *På sporet av selvregulering og mestringsforventninger som grunnlag for læring hos elever i gråsonen (matematikkvansker)*

I en avhandling fra 2016, *Kjønnforskjeller i sosiale og skolefaglige prestasjoner*, var matematikk ett av fagene som inngikk i undersøkelsen.

Vi er ellers usikre på hva faggruppen legger i at Master i utdanningsledelse har «liten kobling mot ph.d.-programmet», siden programmet hadde en klar tilhørighet under ph.d.-en da det ble startet opp i 2017, jf. studiebeskrivelsen:

Studiet har et samlet hovedfokus på ledelse av lærings- og omstillingsprosesser i utdanningsinstitusjoner, og legger stor vekt på tett integrasjon av eget praksisfelt med teori og norsk og internasjonal empirisk forskning. Studiet har således en evidensbasert og praksisrettet profil, der studenter blant annet skal bruke data fra egen organisasjon i oppgaveløsning. Studenter som fullfører Master i utdanningsledelse, vil være kvalifisert til å søke opptak på avdelingens doktorgradsprogram i profesjonsrettede lærerutdanningsfag.

På PROFF er det tre pågående prosjekter innen utdanningsledelse:

- *Samordning for læring? En studie av Fylkesmannens samordningsrolle i Kultur for læring*
- *Betydning av skoleledelsens rolle i innovasjon og forbedringsarbeid med fokus på utvikling av profesjonelle læringsfelleskap*
- *Kjennetegn ved skoleledelsen i kommuner med gode skolerresultater over tid*

Masterprogrammet i utdanningsledelse ved HINN er en pedagogikkutdanning, og fagmiljøet som har hovedansvaret for masterprogrammet i utdanningsledelse, SePU, ledes av professor Thomas Nordahl som er i kjernegruppen for PROFF. Fagmiljøet på SePU hadde i 2018 to disputaser og har per nå tre stipendiater på programmet (se prosjekttitler over). En ny stipendiatstilling på feltet er utlyst i januar 2020.

Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk (LUP) vil fremover gjennomføre flere konkrete tiltak for å styrke fagmiljøet og det internasjonale samarbeidet rundt PROFF. Hovedgrepet er å knytte til oss utenlandske forskere i ulike ansettelsesforhold, gjennom å styrke pågående samarbeid med Karlstads universitet (KaU), University of Iceland og University of Zambia.

Fakultetet har over flere år utviklet et bredt samarbeid med KaU, både bilateralt og som del av større partnerskap med universiteter i flere land. KaU har i flere omganger sendt egne ansatte til Stanford University som årlig tilbyr seminarer om sin lærerutdanning. Seminaret heter iSTEP (inquiry into Stanford teacher education program) og er sett på som noe av det beste man kan delta på for å utvikle egne studieprogram. Karlstads Universitet har fulgt opp med et eget pilotprogram, «Pilot-STEP». Det planlegges et konkret samarbeid mellom HINN, KaU og Stanford med mål om å styrke både kvaliteten og internasjonaliseringen av lærerutdanningene våre. Et første tiltak er å sende prodekan utdanning og studielederne ved våre grunnskolelærer- og barnehagelærerutdanninger på årets seminar i Stanford i mars 2020. Det videre samarbeidet vil innebære årlige delegasjoner til Standard-seminaret og student- og ansattutveksling mellom HINN og KaU. I tillegg kommer samarbeidet rundt KaUs «Pilot-STEP» som virkemiddel i kvalitetsutviklingsarbeidet.

Ph.d.-programmet vil styrke samarbeidet med strategiske partnere gjennom professor II-stillinger. Per i dag er det særlig to institusjoner der vi har forskningssamarbeid og utveksling av gjesteforskere, gjeste-ph.d.-studenter: University of Iceland, School of Education. HINN har et langvarig forskningssamarbeid med dette universitetet, blant annet to NORDFORSK-prosjekt. Dette har resultert også i gjesteforskeropphold: to seniorforskere fra Island har hatt opphold på HINN, og tre seniorforskere fra HINN har vært på Island, alle tre er biveiledere for ph.d.-studenter fra School of Education. I tillegg har to ph.d.-studenter fra Island tilbrakt ett semester som gjeste-ph.d.-studenter på PROFF. Det planlegges nå med tilsetning av to professor II-stillinger knyttet til 1) utdanning og diversitet og andrespråksdidaktikk, hvor vi har to av PROFFs forskergrupper og flere pågående ph.d.-prosjekter og 2) innenfor

barnehageforskning. Ved å kunne tilby to slike professor II stillinger vil vi både styrke samarbeidet om ph.d.-programmet og samarbeidet om å søke eksterne forskningsmidler.

LUP har et NORPART-prosjekt med University of Zambia. Dette innebærer blant annet utveksling av ph.d.-studenter og forskere samt forskningssamarbeid. Det arbeides nå med en videreføring og styrking av videre ph.d.-samarbeid og forskning i tilknytning til dette prosjektet. Her planlegges det med å bruke to canadiske forskere og samarbeidspartnere med spesialisering i literacy and diversity som er tematikken for samarbeidet. Å formalisere et slikt samarbeid vil bety å ha internasjonal drahjelp av høy kvalitet og begge med store nettverk som kan gi oss et løft i veien mot å lykkes med nye finansieringssøknader som kan styrke ph.d. og fagmiljø.

LUP har dessuten akkurat fått innvilget nok et FRIPRO-prosjekt fra Forskningsrådet, denne gangen under programdelen for unge fremragende forskere. Tema for prosjektet er digital kommunikasjon blant litauiske innvandrere i Innlandet. Et sentralt mål i prosjektet, i tillegg til å utvide kunnskapsgrunnlaget om den nest største innvandrerguppen i Norge i dag, er å bidra til å utvikle ph.d.-programmet, både med å utvikle valgkurs og ved at en stipendiat er knyttet til. Prosjektet har dessuten som ambisjon å søke om EU-midler, Marie Curie-postdokstipend til en forsker fra Litauen. Ved University of Vilnius har LUP allerede samarbeid med professor og dekan Inesa Šeškauskienė (Faculty of Philology) og kollegaer ifm. språkforskning. En planlagt professor II-stilling vil styrke disse forskningsområdene ved LUP.

Status for Ph.d. i anvendt økologi og bioteknologi (AØB) og videre planer for doktorgradsområdet

Under gis en oppdatering på status for AØB. I tillegg beskrives planer framover.

Programmet ser ved utlysninger av ledige stipendiatstillinger at antall søkere og deres kompetanse øker. Dette bidrar til å sannsynliggjøre at kandidatene gjennomfører innenfor rimelig tid.

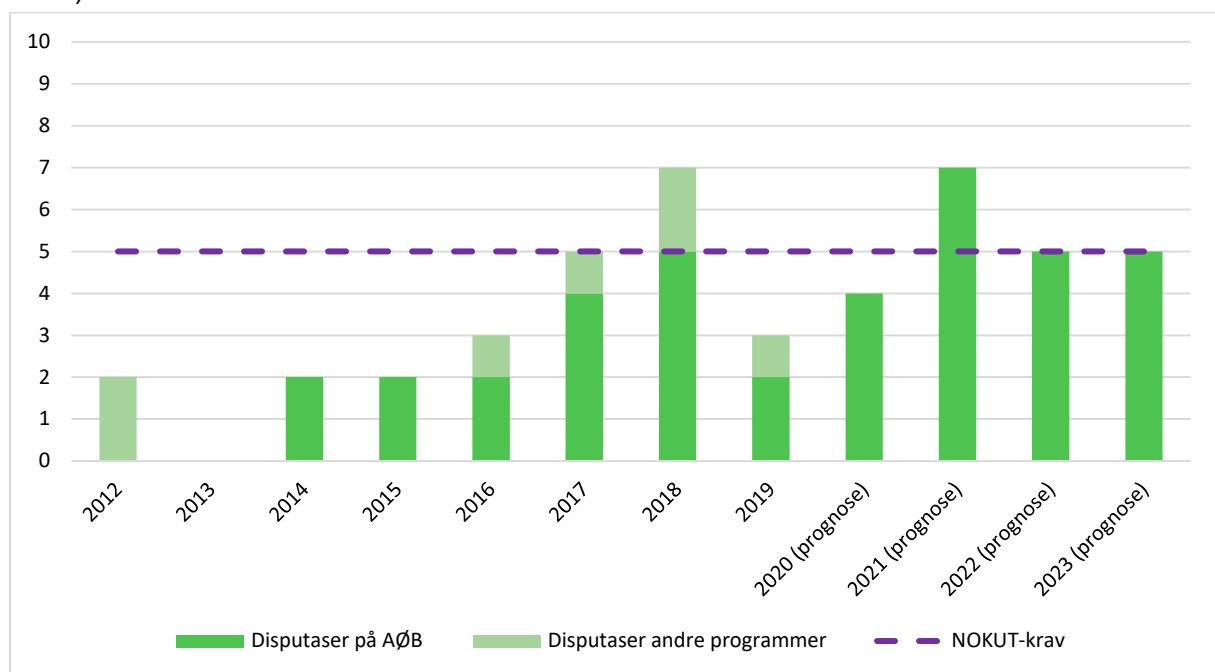
Tabell 16 Årlige opptak og disputaser på AØB 2012–2020. Kilde: HINN.

År	Opptak AØB					Disputert	Avsluttet	Antall totalt
	Totalt antall stipendiater	Antall i stipendiatstilling ved HINN – hjemmel	Antall i stipendiatstilling ved HINN – ekst. fin.	Antall i stipendiatstilling eksternt	Antall annet			
2011	1		1					1
2012	8	4	1	2	1			9
2013	7	4	1		2			16
2014	4	1	1	1	1	2		18
2015	0					2		16
2016	2	1	1			2		16
2017	6	4			2	4		18
2018	7	5			2	5		17
2019	5	3			2	2		20
2020	13	7	3		3			

I 2019 ble det gjennomført to disputaser. I 2020 har én kandidat disputert og én avhandling er godkjent for disputas i mars. Med disputasen i februar, har AØB 15 disputaser i treårsperioden mars 2017 til februar 2020 (inkl. tre eksterne i 2017 og 2018, eks. kandidaten som leverte på eksternt program i 2018 og disputerte i 2019). Ytterligere tre avhandlinger forventes innlevert i 2020 og tidlig nok til at det kan gjennomføres disputas innen årsskiftet forutsatt godkjenning fra komiteene. Prognose for 2020 er derfor satt til fire disputaser. I 2021 forventes et stort antall innleveringer (13).

Utvidelsen av programmet som ble godkjent i 2019 vil styrke mulighetene for eksternt finansierte stipendiater i tillegg til hjemlene som er knyttet til programmet. En forsiktig prognoser er derfor at programmet vil ha minst fem disputaser fra 2021 og utover. I 2021 er det planlagt 13 innleveringer, og en svært forsiktig prognose tilsier syv disputaser.

Figur 3 Antall uteksaminerte ph.d.-kandidater på Ph.d. i anvendt økologi og bioteknologi, egne ansatte disputert på tilsvarende doktorgradsprogram (2012–2018) og prognoser (2020–2023). Kilde: HINN.

For perioden 2017–2019 oppfyller AØB kravet om gjennomstrømming⁸. For å styrke fakultetet og doktorgradsområdet Anvendt økologi og bioteknologi vil fakultetet i løpet av de neste fire årene styrke doktorgradsområdet med åtte årsverk utover det fakultetet disponerer i dag, delvis finansiert med eksterne midler. Årsverkene skal brukes på professorstillinger. Dette er en satsing for å bidra til å styrke og sikre utviklingen av Ph.d. i anvendt økologi og bioteknologi i prosjekter med stor relevans for samarbeidspartnere regionalt og nasjonalt. Dette innebærer en stor satsing på forsker- og veilederkompetanse. Fagmiljøet rundt dette ph.d-området er sterkt, også i internasjonal sammenheng, men relativt lite. Denne satsingen vil bidra positivt både kvantitativt og kvalitativt. Spesielle omstendigheter de siste årene gjør at det nå satses for å ivareta og sikre videre utvikling. I tillegg til professorårsverkene vil det satses på postdokstillinger. Dette er et virkemiddel for å holde på og videreutvikle de beste ph.d-kandidatene, samt gjøre ph.d-programmet attraktivt for flest mulig søkere. Det knyttes tydelige forventninger til professorårsverkene og postdok-stillingene om å søke EU- og andre forskningsmidler inn mot fakultetets faglige satsinger. I tillegg vil fakultetet

⁸ Ekstern kandidat som disputerte i 2019 leverte i 2018 innenfor overgangsordningen.

videreføre og videreutvikle IRSAE (*International Research School in Applied Ecology*) – den internasjonale forskerskolen som fakultetet har hatt ansvar for de siste årene.

På side 55 skriver komiteen:

Bioteknologi er et lite miljø ved høyskolen, og faggruppen og komiteen er bekymret for at dette miljøet blir for sårbart til at forskningen innenfor bioteknologi virkelig kan hevde seg internasjonalt. [...] Miljøet i bioteknologi er imidlertid mindre, og antall ph.d.-prosjekter innen bioteknologi er påfallende lavt. Slik komiteen vurderer det, er ikke HINNs ph.d.-utdanning innen spesialiseringen bioteknologi robust nok per i dag.

Bioteknologi er ikke et stort fagmiljø, men gjennom å konsentrere aktivitet til noen områder og gjennom samarbeid med andre fagmiljøer ved HINN og anerkjente miljøer nasjonalt og internasjonalt, unngås sårbarhet. Fagmiljøet har nylig blitt vurdert ved akkrediteringen av Ph.d. i anvendt økologi og bioteknologi, og det ble der ansett at kapasiteten er tilfredsstillende for å drive et ph.d.-program. På sine områder hevder bioteknologimiljøet seg nasjonalt og internasjonalt. To av tre forskergrupper har store prosjekter fra Forskningsrådet, den tredje har nylig hatt det. Det er et økende samarbeidet mellom bioteknologi og anvendt økologi, og her vil HINN se store gevinster framover som vil bidra til å styrke det totale fagmiljøet på fakultetet. Når det gjelder stipendiater innen bioteknologi, har vi oppgitt tre eksterne kandidater som disputerte i perioden 2016–2018. Fem eksterne kandidater disputerte før 2016. To kandidater på eksterne programmer forventes å levere avhandlingen i 2020. På doktorgradsprogrammet AØB ble bioteknologi en del av programmet ved NOKUTs godkjenning 22. mai 2019. De første interne stipendiatene innen bioteknologi vil bli tilsatt i 2020.

Status for og utvidelse av Ph.d. i barn og unges deltakelse og kompetanseutvikling (BUK)

Under gis en oppdatering på status for BUK. Det gis en kort oppdatering på arbeidet med utvidelse av ph.d.-programmet til en ph.d. i helse og velferd. I tillegg beskrives planer framover.

Tabell 17 Årlige opptak og disputaser på BUK 2012–2020. Kilde: HINN.

År	Opptak					Disputert	Avsluttet	Antall totalt
	Totalt antall stipendiater	Antall i stipendiatstilling ved HINN – hjemmel	Antall i stipendiatstilling ved HINN – ekst. fin.	Antall i stipendiatstilling eksternt	Antall annet			
2010	2	1		1				2
2011	4	4						6
2012	5	3		2			1	10
2013	5	2	1	2				15
2014	5	5				1		19
2015	4	2		2*		3	1	19
2016	9	8		1				28
2017	3	3				3		28
2018	5	5				3		30
2019	5	4		1**		2		33
2020	8							

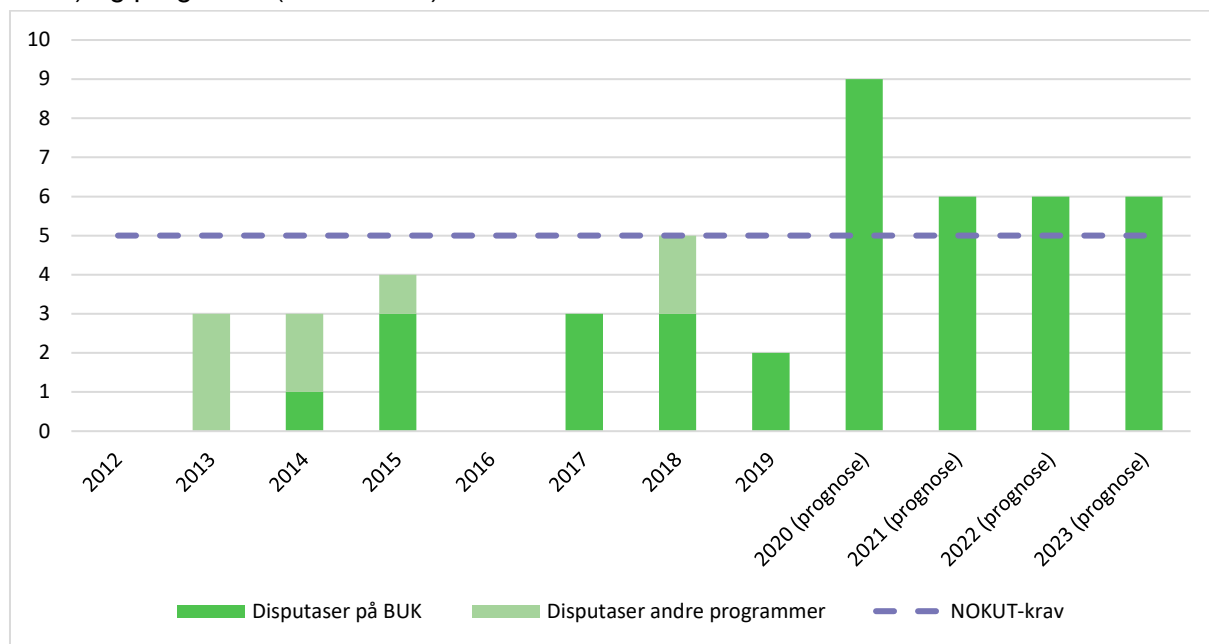
* En offentlig sektor-ph.d. finansiert av Forskningsrådet og Tyrilistiftelsen.

** Offentlig sektor-ph.d. finansiert av Forskningsrådet og Oppland fylkeskommune.

BUK har gjennomført ti disputaser siden midten av oktober 2017 (inkl. to eksterne). Det er det altså behov for fem disputaser innen utløpet av september 2020 for at programmet skal

klare gjennomstrømningskravet. Én avhandling er godkjent for disputas i mars. To avhandlinger er levert og er til komitébehandling. Ytterligere elleve ligger an til levering første halvår 2020. Vi ser det som sannsynlig at programmet klarer gjennomstrømningskravene innen kort tid. Prognosene for kommende år er også gode, og på sikt vil programmet styrkes gjennom den planlagte utvidelsen.

Tabell 18 Antall uteksaminerte ph.d.-kandidater på Ph.d. i barn og unges kompetanseutvikling, egne ansatte disputert på tilsvarende doktorgradsprogram (2012–2018) og prognoser (2020–2023). Kilde: HINN.

På side 56 skriver komiteen:

BUK har, ifølge faggruppen, en robust forskningsorganisatorisk struktur. Fagmiljøet som er direkte koblet til ph.d.-programmet, har høy faglig kompetanse, men det er relativt få ansatte i faste vitenskapelige stillinger knyttet til BUK. Dette gjør at ph.d.-programmet i helhet fremstår som sårbart.

Vi viser her til universitetssøknadens vedleggshefte 2 s. 474 der det framgår at kjernegruppen for BUK består av 10 professorer og 9 førsteamanuenser, alle i fast stilling. Vi er ikke enige i at dette er relativt få ansatte for en kjernegruppe eller at dette gjør at ph.d.-programmet i helhet framstår som sårbart.

Samtidig er det en kontinuerlig prosess å styrke og videreutvikle fakultetet og doktorgradsprogrammet, og det arbeides med planer om å utvide BUK til å omfatte de fleste utdanningene ved HSV-fakultetet. Ph.d.-programmet i helse og velferd utvikles i et samarbeid med Sykehuset Innlandet, og målet er å utvikle et program med bred innretning innen helse- og sosialvitenskap⁹.

Det nye ph.d.-programmet organiseres som et tverrfaglig program. Det bygger videre på bachelor- og masterstudiene ved HINN og den tverrfaglige forskningsaktiviteten innenfor det helsevitenskapelige, det sosialvitenskapelige og det idrettvitenskapelige miljøet ved både HINN og SI.

⁹ Samarbeidsavtale om utvikling av PhD utdanningstilbud i Innlandet mellom Sykehuset Innlandet HF (SI) og Høgskolen i Innlandet (17/04182)

Gjennom programmet skal kandidatene forstå de komplekse og sammensatte utfordringene innenfor helse- og velferdsområdet i dagens og framtidens samfunn, og kunne inkludere og se kunnskap fra ulike faglige disipliner i sammenheng. Kandidatene skal utvikle kunnskap om helse og velferd i et livsløpsperspektiv. Programmet inkluderer både forebyggende og helsefremmende perspektiver med fokus på tiltak og intervensjoner overfor ulike målgrupper og på ulike nivå i samfunnet. Studiet vil ha en tydelig innretning på hvordan en kan fremme inkludering, mestring, deltakelse og medvirkning for å utvikle befolkningens helse og velferd.

Fremover vil fakultetet gjennomføre flere konkrete tiltak for å styrke fagmiljøet og det internasjonale samarbeidet knyttet til våre fagområder generelt, og styrke et nytt ph.d.-program i helse og velferd spesielt. Denne satsingen innebærer en satsing på professor- og forskerkompetanse ved tilsetting i to professorstillinger innen avansert klinisk allmennsykepleie, samt en postdokstilling innen psykisk helse hos eldre, samt en tverrfaglig satsning innenfor anvendt teknologi og helse gjennom to stipendiatstillinger. Det planlegges også med et prosjekt som inkluderer to stipendiatstillinger om seksuelle overgrep innen organisert idrett. Fakultetets folkehelsesatsing videreføres og styrkes gjennom to postdokstillinger. Det planlegges også med rekruttering av et professorårsverk i idrett.

I tillegg til Sykehuset Innlandet, har fakultet flere internasjonale samarbeidspartnere som er aktuelle i utviklingen av en ny ph.d.-utdanning. Gjennom flere store eksternt finansierte prosjekter (Forskningsrådet og EUs programmer) nevnt i søknaden (s. 289) videreutvikler fakultetet sine internasjonale nettverk. Fakultetet har også hatt et mangeårig samarbeid med Karlstads Universitet (KaU). Per dato har HSV en professor i sykepleie fra KaU i en bistilling, samt en stipendiat ved ph.d.-program og med hovedveileder ved KaU¹⁰. I 2018 disputerte tre av fakultetets ansatte på doktorgradsprogram i hhv. Omvårdnad eller Folkehelsevetenskap ved KaU, i 2019 én..

Faglig grunnlag for doktorgradsområdet INTOP, status for Ph.d. i innovasjon i tjenesteyting – offentlig og privat (INTOP) og videre planer for doktorgradsområdet

Under gis en oppdatering på status for INTOP. I tillegg beskrives faglig styrking som har funnet sted siden søknaden ble kjent og planer framover.

Innledningsvis er det behov for å kommentere faggruppens rapport på dette doktorgradsområdet. Slik vi ser det legger faggruppen en for smal forståelse av innovasjonsbegrepet og innovasjonsforskning til grunn i sin vurdering av doktorgradsområdet INTOP og ph.d.-programmet INTOP, noe som har følger for konklusjonen. Faggruppen skriver følgende:

INTOP vurderes som et relevant doktorgradsområde for enkelte av de studieprogrammene som høgskolen holder frem som relatert til doktorgradsprogrammet. INTOP vurderes som et smalt felt i forhold til bredden av masterprogrammer og ikke minst bachelorprogrammer som HINN tilbyr. For studenter som tar master i Innovasjon er INTOP relevant, men det er mindre trolig at det er direkte relevant for de andre masterprogrammene og i enda mindre grad for bredden blant bachelorprogrammene.

For studenter som tar master i offentlig ledelse og styring ville en doktorgrad i statsvitenskap med vekt på politisk teori, kommunalorganisering, institusjonell teori og styring være mer relevant. Også for masterstudenter i økonomi og ledelse vurderes innovasjon som et smalt felt i deres fagsammensetning. Dette forklarer også den relativt lave andelen på 23% av kandidatene på INTOP som kommer fra HINNs egne masterprogrammer.

¹⁰ Toril Nysæter, stipendiat ved Omvårdnad. Hovedveileder: professor Maria Larsson, KaU

INTOP vurderes som for smalt og ikke tilstrekkelig dekkende for institusjonens faglige virksomhet innen offentlig ledelse og styring og økonomi og ledelse. (Faggrupperapporten s. 5)

INTOP ble akkreditert med utgangspunkt i en definisjon av innovasjonsbegrepet og innovasjonsforskningen som legger til grunn at begrepet «tjenesteinnovasjon» spenner relativt vidt. Definisjonen dekker ulike bransjer i tjenestesektoren, som i seg selv er langt større enn vareproduserende sektor. Doktorgradsutdanningen inkluderer også innovasjon i offentlig sektor (public innovation). INTOP og HINN er i flere sammenhenger trukket fram som et ledende miljø innen offentlig innovasjon i Norge. Om lag halvparten av stipendiatene ved INTOP har ph.d.-prosjekter som er knyttet til ulike aspekter ved offentlig innovasjon. Dette kan ses i sammenheng med at offentlig innovasjon som forsknings- og akademisk felt er i rask utvikling nasjonalt og internasjonalt.

Forskningsfronten er befestet i to grunnleggende håndbøker, «The Handbook of Innovation and Services» (Gallouj & Djellal, 2010), og «Innovation Systems in The Service Economy» (Metcalfe & Miles, 2000). Også «The Oxford Handbook of Innovation» (Fagerberg, Mowery, & Nelson (Eds.), 2005) inkluderte et innsiktsfullt bidrag om innovasjon i tjenesteproduksjonen (Miles, 2005). I tillegg kommer nye perspektiver som ennå ikke er presentert i samlende «state of the art»-publikasjoner, men som har fått betydelig oppmerksomhet og plass i forskningslitteraturen. Offentlig innovasjon er allerede nevnt, og rommer alene en rekke perspektiver. Andre eksempler er forskning på varianter av temaet «samskaping» og «samproduksjon» som innovasjonsprosesser, og «service logic» og «service dominant logic».

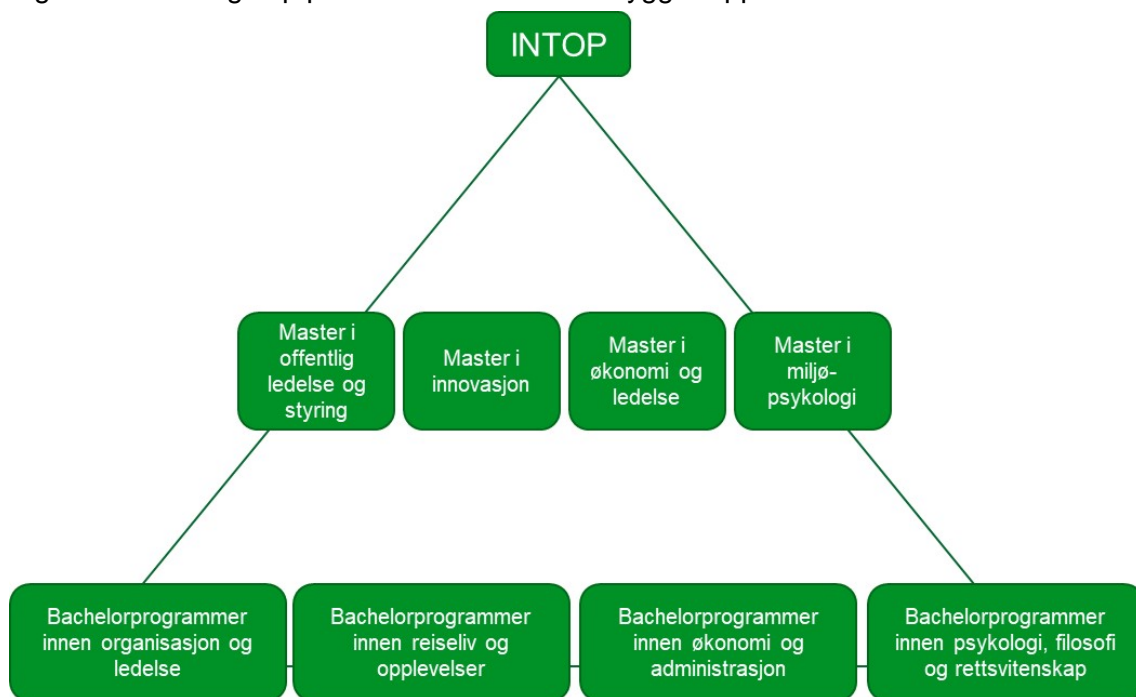
INTOP bygger på tre kunnskapsområder som har fått betydelig oppmerksomhet i både innovasjonsforskning generelt og ikke minst innen forskning om innovasjon i tjenester:

- 1) Politikk, styring, reguleringer og andre rammebetingelser (for eksempel Edquist (2005); en del av bidragene i Fagerberg et al. (eds.) (2005); Borrás & Edquist (2013)).
- 2) Brukere og kunder/marked (eksempelvis Hjalager & Nordin (2011); diverse bidrag i hhv. Metcalfe & Miles (2000); Fagerberg et al. (2005); Gallouj & Djellal (2010); Alsos et al. (2014)).
- 3) Innovasjonsprosesser og output (eksempelvis Rogers (1983); Pavitt (2005); Verspagen (2005); Pianta (2005); Soete (2013); Miles & Green (2010)).

Disse områdene viser tjenesteinnovasjonsbegrepets faglige bredde innenfor det akkrediterte doktorgradsprogrammet. Også Lundvall (2013), påpeker i en oppsummerende «state of the art» artikkel behovet for å åpne opp og ha en bred tilnærming.

INTOP er tverrfaglig og favner bredt. Programmet rekrutterer fra hele fakultetets studieportefølje (illustrert ved pyramiden i Figur 4 under), i tillegg til rekruttering eksternt. Innovasjonsperspektivet har et sentralt fokus, dog med forskjellige innretninger, i ethvert doktorgradsprosjekt. Det fremheves at nettopp på grunn av at innovasjon ikke er et eget fagspesifikt område, men er tverrfaglig og inngår i en rekke/nesten alle fagområder, legger dette til rette for at INTOP dekker hele fakultetets studieportefølje.

Figur 4 Utdanningsløp på HHS-fakultetet som bygger opp under INTOP.

Rekrutteringen til INTOP avspeiler også denne faglige bredden i doktorgradsprogrammet. I dag er det doktorgradsstudenter på programmet med tydelige profiler innenfor både markedsføring, reiseliv og opplevelser, regnskap, psykologi, økonomi/finans, ledelse og organisasjon.

Etter fusjonen har rekrutteringsgrunnlaget til eget ph.d.-program innenfor tradisjonelle ledelses- og økonomiutdanninger økt betydelig. Fakultetet har bl.a. en siviløkonomutdanning, et større MPA-program med flere fordypningsretninger og en master i miljøpsykologi. Dette har allerede resultert i ytterligere intern rekruttering til INTOP.

Erfaringen fra den nasjonale forskerskolen NORSI er at det ikke er uvanlig at innovasjonsprogrammer rekrutterer kandidater fra annet enn innovasjonsmasterne. Ved den første akkrediteringen av INTOP ga NOKUT-komiteen tydelige signaler om viktigheten av å gjøre seg aktuell og relevant for andre enn institusjonens egne masterutdanninger. Dette har man spesielt lyktes med å få til i 2019 med mange eksternt finansierte stipendiater (se nedenfor).

På bakgrunn av INTOPs brede profil, og at innovasjon inngår som en del av nesten alle bachelor- og masterprogram som tilbys på fakultetet, er det ikke naturlig å ha et eget institutt for innovasjon. Dagens institutter er i stor grad organisert etter fagområder, og innovasjon inngår i alle disse.

Faggruppen som har vurdert doktorgradsområdet INTOP skriver at det er «ingen tvil om at forskerutdanningen ved HINN opprettholder en tilstrekkelig kvalitet» noe som «demonstreres blant annet ved at doktorgradsavhandlingene som ble presentert ved høyskolen generelt har fått gode vurderinger» (s. 9 i faggrupperapporten). Samtidig mener faggruppen at «HINNs egen kritiske masse i innovasjonsforskning virker relativt svak og uten noen faktisk forskningsrelatert eller administrativ overbygning. I stedet er forskning fragmentert blant ansatte som jobber ved forskjellige institutter.» Faggruppen peker på en relativ mangel på et

samlet miljø innen tjenesteinnovasjon. Her ser vi behov for supplerende informasjon til sakkyndig komité.

Med base i HHS-fakultetet og doktorgradsområdet INTOP er det flere sterke forskningsgrupper. Noe av forskergruppene styrke er at de går på tvers av institutt- og til dels fakultetsorganisering. Et eksempel er «Forskningsgruppe for offentlig innovasjon». Gruppen som består av mer enn 20 forskere har bred kompetanse og et interessefelt som spenner fra innovasjonssystemer til mikroprosesser, verdier og organisatoriske betingelser for offentlig innovasjon. Professorer, førsteamanuenser, en postdokstipendiat, flere ph.d.-stipendiater og en høgskolelektor er medlemmer. Hovedtyngden kommer fra ett institutt på HHS, men også medarbeidere ved andre institutter ved HHS og to andre fakulteter ved HINN deltar. Gruppen deltar i prosjekter finansiert fra Horisont 2020/EU (Co-VAL, se søknaden s. 242) og Forskningsrådet (INTEGRATE, s. 133, og Flexible Assertive Community Treatment). Gjennom prosjektene har forskergruppen tett samarbeid med sterke aktører både internasjonalt, nasjonalt og regionalt (Sykehuset Innlandet). En annen forskergruppe ved HHS, «Forskningsgruppe regional dynamikk og innovasjon», deltar i et nytt prosjekt finansiert av Horisont 2020/EU (MATILDE) der Østlandsforskning/HINN er partner.

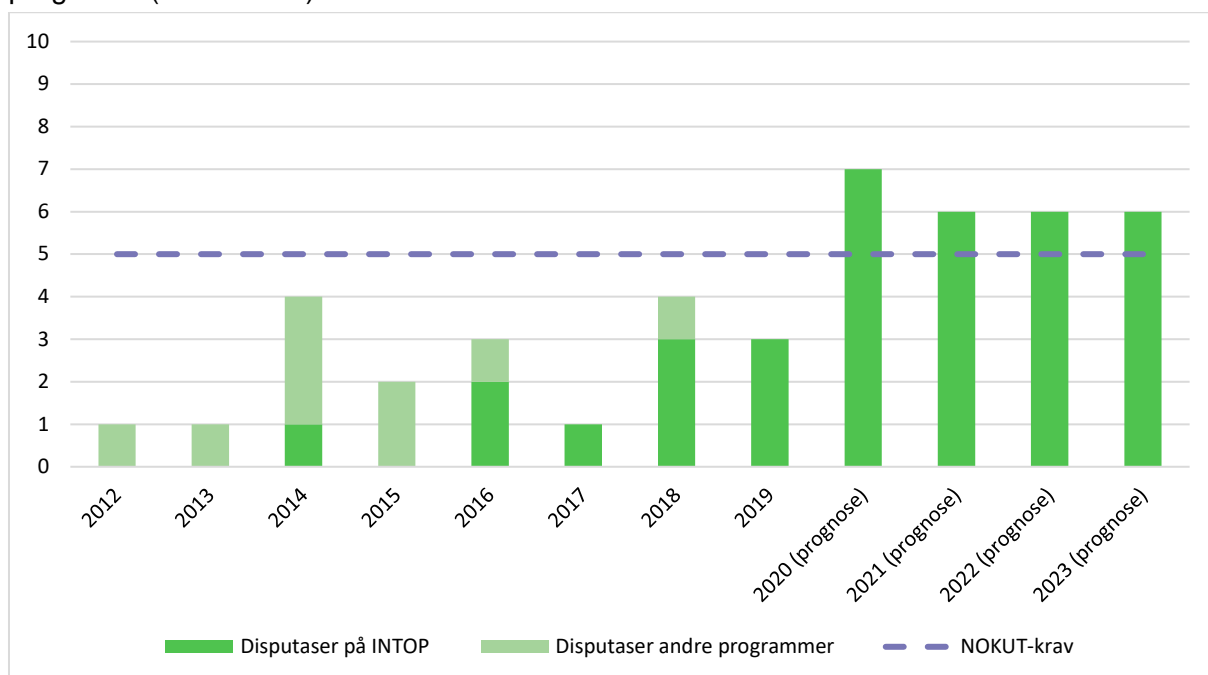
Så til status for ph.d.-programmet. INTOP har i februar 2020 14 nye stipendiatstillinger der fem er helt eller delvis ekstern finansiert.

Tabell 19 Årlige opptak og disputaser på INTOP 2012-2020. Kilde: HINN.

År	Opptak					Disputert	Avsluttet	Antall totalt
	Totalt antall stipendiater	Antall i stipendiatstilling ved HINN – hjemmel	Antall i stipendiatstilling ved HINN – ekst. fin.	Antall i stipendiatstilling eksternt	Antall annet			
2012	5	5						5
2013	5	3		2				10
2014	5	4		1		1	1	13
2015	6	5	1				1	18
2016	0					2		16
2017	7	7				1	1	21
2018	3	3				3		21
2019	11	6	5			3		29
2020	14	9	5					

På INTOP har det vært åtte disputaser siden desember 2017 (inkl. to eksterne). Én har levert så langt i 2020, fire planlegger innlevering første halvår og ytterligere syv planlegger innlevering andre halvår, totalt 12 innleveringer i 2020. Prognose for disputaser er syv. Realistiske prognoser videre tilsier at også dette programmet vil kunne klare gjennomstrømningskravet i perioden 2019–2021.

Tabell 20 Antall uteksaminerte ph.d.-kandidater på Ph.d. i innovasjon i tjenesteyting – offentlig og privat, egne ansatte disputert på tilsvarende doktorgradsprogram (2012–2018) og prognoser (2020–2023). Kilde: HINN.

Hovedsatsingen framover på doktorgradssområdet INTOP er samlet i prosjektet REDINN (Regional dynamics and innovation capabilities in non-metropolitan contexts). Dette er et fireårig prosjekt med en ramme på 37,7 mill. kr, hvorav Sparebankstiftelsen Hedmark bidrar med 25 mill. kr. Tema for prosjektet er regional utvikling utenfor storbyregioner. Arbeidet er organisert i fire arbeidspakker, og vil gi akademiske resultater form av publikasjoner og disputaser, styrke internasjonalt samarbeid og tilstedeværelse og ikke minst styrke fagmiljøet rundt innovasjon og innovasjonsteori.

I prosjektet har vi knyttet til oss internasjonale kontakter ved ledende miljøer og universiteter. Konkret er dette Markus Grillisch ved CIRCLE (Centre for Innovation, Research and Competence in the Learning Economy) ved Lunds Universitet, Subal C. Kumbhakar ved Binghamton University, New York og Neil Lee ved London School of Economics. I tillegg til å bidra med faglig kompetanse, vil disse inngå i veilederteam for ph.d.-stipendiater og fasilitere opphold for gjesteforskere.

Det fireårige prosjektet vil finansiere 4–6 ph.d.-stipendiater, og i tillegg vil det være midler til å styrke innovasjonsmiljøet ved HINN, og spesielt INTOP. Målet er 20–25 fagfelleverderte publikasjoner i prosjektet (inkludert de som inngår i respektive avhandlinger), 12–15 konferansepresentasjoner på internasjonale forskerkonferanser, samt fire egne workshops med internasjonal deltakelse. På lang sikt vil satsingen styrke kollegiet som forskningsmiljø på innovasjon nasjonalt og internasjonalt.

Forståelse av KDs forskrift

Gjennomgangen av hvert doktorgradsområde over viser at to av fire programmer ved HINN oppfyller kravene til gjennomstrømming under overgangsordningen og gjennom dette godtgjøres stabilitet i HINNs forskerutdanning. I tillegg vil vi gi noen kommentarer til sakkyndig komité's forståelse av KDs forskrift.

KD har beskrevet denne beregningsmetoden under overgangsordningen som en lemping av kravene om gjennomstrømming, slik at nyfusjonerte institusjoner med unge

doktorgradsstudium kunne oppnå universitetsstatus. I merknadene til studiekvalitetsforskriftens § 8-1 (4) sies det direkte at de nye kravene i § 3-8 (5) kan «fravikes» når det gjelder kravet om «uteksaminering av minst fem doktorander» ved at kandidater som «har eller vil avlegge grad ved en annen institusjon, tas med». Den sakkyndige komiteen gjentar formuleringen fra NOKUTs veileder, der bakgrunnen for kravet i § 3-8 (5) «er at institusjonen skal ha levedyktige og aktive doktorgradsstudier med et godt studiemiljø». Komiteen har i tråd med veilederen vurdert kravene «i lys av dette». Etter vår vurdering er det ikke grunnlag for å legge et slikt utgangspunkt til grunn når man vurderer de eksterne kandidatene etter overgangsordningen.

Overgangsordningen har sin formelle hjemmel i studiekvalitetsforskriften, men hvordan den skal forstås i praksis, når det gjelder gjennomstrømming, kan ikke leses ut fra denne. Det kan man lese ut av departementets merknader og rundskriv F-03-16, men disse har ikke den samme presisjon i utformingen som en forskriftstekst. Det må derfor vises forsiktighet ved tolkningen av ordlyden, og særlig gjelder dette tolkningen av konkrete ord i teksten. NOKUT skriver i sin veileder om ulike moment som kan tilsi at en kandidat kan regnes som «institusjonens kandidat». Dette er det ingen holdepunkter for ut fra rettskildene.

Komiteen tolker det videre slik at kandidatene som skal telles med, må være uteksaminerte, dvs. at de har gjennomført disputas. Ut fra KDs merknader om at overgangsordningen innebærer at «kravet om uteksaminering [...] kan fravikes», og man kan telle med «kandidater som har eller vil avlegge grad» mener vi at denne tolkningen er for streng.

Kandidaten som leverte sin avhandling ved NTNU i september 2018 fikk først tid til disputas i april 2019. Det er en unormalt lang periode fra innlevering til disputas, HINN hadde ingen mulighet til å påvirke fremdriften i prosessen etter at oppgaven ble innlevert. Kandidaten må regnes med som en av de som gjennomførte på PROFF i perioden fra 2018–2020.

Den siste kandidaten komiteen stiller spørsmål ved, var ansatt ved HINN på tidspunktet for disputas. Avhandlingen kandidaten disputerte på, faller inn under PROFF. Begge vilkår for å regne med denne kandidaten er oppfylt, og vedkommende skal regnes for å ha gjennomført på PROFF i perioden. I vår tilbakemelding på faktarapporten trakk vi fram at strengt tatt kan kandidaten (nevnt i Vedleggshefte 2 til HINNs akkrediteringssøknad, s. 439), som er fast ansatt ved HINN fra 1.1.2017 (i fødselspermisjon fram til 1.7.2017) og disputerte 2.3.2017 ved Humanistisk fakultet, Universitetet i Oslo, også kunne telles med på PROFF, siden kandidaten var ansatt ved HINN på disputastidspunktet og «institusjonens kandidater» ikke er nærmere definert.

2.3.3 Uteksaminerte kandidater på lavere og høyere grads nivå

Studiekvalitetsforskriften

§ 3-8 (6) Institusjonen skal alene ha akkreditering for minst fem studietilbud på høyere grads nivå. Institusjonen skal ha uteksaminert kandidater på lavere og høyere grads nivå på studietilbud som dekker doktorgradsområdenes faglige profil.

Komiteen skriver i sin oppsummering under dette kravet (s. 43) at den faglige profilen til BUK og INTOP innebærer en svak kobling til det som skal være de underliggende utdanningsprogrammene, og det utdannes få mastergradskandidater som kan søke seg videre på disse ph.d.-programmene.

For BUK viser vi til side 28, der vi under punkt 2.3.1 kommenterer status for programmet, og planene for videre utvikling. Når det gjelder INTOP viser vi til side 30, der vi under punkt 2.3.2 viser at INTOP er tverrfaglig og favner bredt, og at det rekrutterer fra hele fakultetets studieportefølje.

2.3.4 Opptak og gjennomstrømming

Studietilsynsforskriften

§ 3-1 (4) Institusjonen skal ha et jevnlig opptak av studenter og et tilfredsstillende antall kandidater som fullfører til normert tid.

Vi har ingen kommentarer til vurderingene på dette punktet.

2.4 Utdanning, forskning og utviklingsarbeid/kunstnerisk utviklingsarbeid

2.4.1 FoU/KU i samspill med utdanningsvirksomheten

Studietilsynsforskriften

§ 3-1 (5) Institusjonens forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid skal utføres i samspill med utdanningsvirksomheten.

På dette punktet konkluderer sakkyndig komité positivt, og den anerkjenner at HINN prioriterer og arbeider målrettet med å styrke samspillet mellom utdanning og forskning.

Sakkyndig komité mener det er svakheter i hvordan forsknings- og utdanningsvirksomheten ved HINN henger sammen fordi helsefaglige bachelor- og masterstudiene på HSV-fakultetet ikke er knyttet til ph.d.-programmer BUK. Komiteen mener at det dermed oppstår et brudd i koblingen mellom utdanning og forskning mellom master- og ph.d.-nivå. Dette fordi det er annen forskning som knytter seg til BUK (sosialfag og pedagogikk), enn den forskningen som de helsefaglige masterprogrammene hviler på (helse, treningsfysiologi og idrett).

At det foreløpig ikke er en ph.d.-overbygning for helsefagene ved HINN, er ikke til hinder for at forskning og utviklingsarbeid utføres i samspill med utdanningsvirksomheten. Ved HINN drives forskning innen helse, treningsfysiologi og idrett, og studenter er tilknyttet denne forskningen. I NOKUTs nye *Veiledning for institusjoner som søker institusjonsakkreditering* (2020) står det at en «indikator på FoU/KU-basert utdanning er prosjekter som knytter studenter til FoU/KU-virksomheten, som medskapere i utvikling av ny kunnskap». Søkerinstitusjoner oppfordres til å gi en oversikt over slike prosjekter. Det har HINN gjort i vår søknad om akkreditering som universitet, der det også er eksempler fra helsefag jf. følgende utdrag fra søknaden:

Seksjon for helse og treningsfysiologi har stor forsknings- og utviklingsaktivitet, og studentene er en naturlig del av de fleste prosjekter. Bachelor- og masteroppgavene gjennomføres som felles forskningsprosjekter i samarbeid med de ansatte, der studentene bidrar i planlegging, gjennomføring og analyse, i tillegg til å skrive sine oppgaver. (Universitetssøknaden, s. 197)

Vi har forskergrupper og ph.d.-stipendiater innen disse fagområdene, og på linje med fagområdene der vi har egne doktorgradsprogrammer er det tett samspill mellom utdanning

og forskning også her. Noen rammer er felles, siden alle studieprogrammer ved HINN har utformet læringsutbyttebeskrivelser i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

Ut fra dette anser vi det som godt gjort at forskning og utviklingsarbeid ved HINN har god sammenheng med og utføres i samspill med utdanningene også på utdanninger som ikke har en ph.d.-overbygning ved HINN.

2.4.2 Høy internasjonal kvalitet

Studiekvalitetsforskriften

§ 3-8 (2) Institusjonen skal ha stabil utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

Studietilsynsforskriften

§ 3-1 (1) Institusjonen skal ha et faglig nivå innen utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid som er i samsvar med kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling for høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-6 til § 3-8.

I innstillingen fra den sakkyndige komiteen får samtlige doktorgradsområder godkjent på kravet om høy internasjonal kvalitet. Samlet sett konkluderer komiteen likevel på *ikke godkjent* på dette kravet. Vi ser at arbeidet med høy internasjonal kvalitet må fortsette og styrkes, og viser til konkrete planer for dette i kapittel 2.3.2. I det følgende viser vi at HINN har en svært positiv utvikling for når det gjelder tildeling av EU-midler, der vår målrettede satsing viser gode resultater. Foreløpige publiseringstall for 2019 viser også god økning både når det gjelder nivå 1- og nivå 2-publiseringer. Vi mener at HINN har styrket kvaliteten på viktige områder siden søknaden ble levert i desember 2018, og at det tydeligere godtgjøres at vår faglige virksomhet er stabil og av høy internasjonal kvalitet innen utdanning, forskning og faglig utviklingsarbeid på linje med de nyere universitetene i Norge.

I rapporten fra sakkyndig komité konkluderes det med at HINN ikke oppfyller kravene til høy internasjonal kvalitet. Slik vi forstår det, mener komiteen følgende:

1. Noe av utdanningsvirksomheten ved HINN mangler direkte kobling til ph.d.-utdanningene. Dette vurderer komiteen som uheldig, da ph.d.-utdanningene kan være med på å gi viktige impulser til utdanningene på lavere nivåer.
2. HINN er en institusjon med mindre forskningsaktivitet enn flere av de nye norske universitetene. Komiteen mener det kommer særlig til uttrykk gjennom den sårbarheten som finnes i flere av ph.d-programmene, og som faggruppene har kommentert i sine vurderinger.
3. De forskergruppene som kan dokumentere forskning av høy internasjonal kvalitet, er ganske få ved høyskolen som helhet. Nivået er heller ikke stabilt nok til å oppfylle kravet for institusjonen samlet sett.

Til punkt 1 er vår kommentar at daværende HiOA hadde, som nevnt under punkt 2.3.1 side 18, ingen ph.d. for ingeniørutdanningsfagene ved Fakultet for teknologi, kunst og design da de søkte/ble godkjent. Den var under planlegging på samme måte som HINN jobber med å utvikle BUK til en bredere ph.d. i helse og velferd. Vi kan ikke se at den manglende koblingen til ph.d.-utdanningene har hatt noen betydning for vurderingen av søknaden fra HiOA. Selv om det per i dag ikke er en HINN-ph.d. for alle veier innen helsefagene, har disse fagområdene sterke forskningsmiljøer med stipendiater ansatt ved HINN som følger eksterne ph.d.-programmer.

Når det gjelder punktene 2 og 3, har komiteen følgende oppsummeringer på tre av doktorgradsområdene (våre uthevinger):

- AØB (s. 55): Faggruppen konkluderer likevel med at dette doktorgradsområdet akkurat **oppfyller kravene til høy internasjonal kvalitet** på utdanning og forskning.
- PROFF (s. 55): Faggruppen konkluderer med at dette doktorgradsområdet **oppfyller kravene til høy internasjonal kvalitet** på utdanning og forskning.
- BUK (s. 56): Faggruppen konkluderer med at HINN **har høy internasjonal kvalitet på det aktuelle fagområdet**, men uttrykker bekymring for stabiliteten og sårbarheten til BUK.

Disse tre doktorgradsområdene oppfyller altså kravet til høy internasjonal kvalitet i utdanning og forskning. Når det gjelder det siste doktorgradsområdet, INTOP, er vurderingen som følger (våre uthevinger):

INTOP posisjonerer seg i et veletablert internasjonalt forskningsfelt. Ifølge faggruppen er INTOP «begrenset til tjenesteleveranse og tjenesteinnovasjon relatert til det raskt voksende området innen innovasjonsforskning som følger samfunnsutvikling mot et tjeneste- og kunnskapssamfunn» (faggrupperapport INTOP, s. 3). HINN har ikke et eget institutt for innovasjon, og det har derfor vært utfordrende for faggruppen å vurdere hvor hovedkompetansen i innovasjon finnes ved Handelshøgskolen. Faggruppen har funnet det vanskelig å se hva HINN forsker på innen innovasjonsfeltet, og hvorvidt HINN oppfyller kravet til høyt internasjonalt nivå. Det samme erfarte komiteen ved institusjonsbesøket. Trenden i nivå 2-publikasjoner er positiv fra 2017, men faggruppen mener at det fremdeles er for tidlig å si om forsterkning av publiseringen kan føre til større faglig innvirkning internasjonalt innenfor innovasjonsfeltet. **Imidlertid konstaterer faggruppen at forskningen ved HHS, mye takket være samarbeidet med den internasjonale forskerskolen NORSI, viser høy grad av internasjonal kvalitet i det faglige utviklingsarbeidet.**

Faggruppen vurderer INTOP som et faglig godt utbygget doktorgradsprogram med en rekke kurs og relevante emner som holder tilstrekkelig høy internasjonal kvalitet i utdanningen innen Innovasjon. Medlemskapet i den internasjonale forskerskolen NORSI er en styrke for programmet. Det er for lite tallgrunnlag til å konstatere at programmet har en stabil progresjon og gjennomføringsgrad, men de avhandlingene som er levert inn, har generelt fått gode vurderinger. **Faggruppen har funnet det vanskelig å vurdere utdanningens kvalitet basert på de indikatorene som er oppgitt i søknaden, men komiteens vurdering er at HINN er på linje med universitetene i referansegruppen.** Det gjelder imidlertid ikke antall studenter per faglige årsverk, der Handelshøgskolen ligger langt over de sammenliknbare universitetene. (Rapporten s. 56-57.)

Komiteen mener at det er høy internasjonal kvalitet i forskning og utdanning, samtidig som det også her trekkes fram at HHS har høyt antall studenter per faglige årsverk. Her viser vi til våre kommentarer og utfyllende informasjon under punkt 2.3.2 Indikatorer brukt i måling av både studiekvalitet og forskningsaktivitet dokumenterer at HHS-fakultetet er på samme nivå eller over institusjoner vi sammenlikner oss med, noe som viser at fakultetet har de nødvendige faglige årsverk for å holde høy internasjonal kvalitet.

Når det gjelder faggruppens definisjon av doktorgradsområdet INTOP, viser vi til våre kommentar til dette under 2.3.2. Det er et solid og stort fagmiljø som utgjør doktorgradsområdet INTOP.

Forskningsaktivitet ved HINN sett opp mot sammenliknbare institusjoner

I sin oppsummering skriver komiteen s. 58:

På de aller fleste av indikatorene som presenteres for høyskolen samlet, ligger HINN enten på nivå med eller i det nedre sjiktet sammenliknet med de nye universitetene. Det gjelder for

eksempel konkurransepoeng blant nye studenter, kvalifiserte førstevalgssøkere per studieplass, faglige årsverk og andel årsverk i førstestillinger. Antall studenter per faglige årsverk er mye høyere sammenliknet med de nye universitetene. Noen av indikatorene sier nødvendigvis ikke så mye hver for seg, men samlet illustrerer de at HINN er en institusjon med mindre forskningsaktivitet enn flere av de nye norske universitetene.

Ut fra informasjon i søknaden og oppdaterte tall for 2018 og 2019 (se under), mener vi at HINN på flere viktige indikatorer for kvalitet er på nivå med sammenlignbare institusjoner. Samlet mener vi at indikatorene illustrerer at HINN har forskningsaktivitet på nivå med flere av de nye universitetene.

På s. 52 skriver komiteen:

HINN har lavest antall avlagte doktorgrader per år i sektoren sammenliknet med både nye og gamle universiteter.

HINN er en mindre institusjon med færre ph.d.-programmer og færre KD-hjemler enn de andre institusjonene, men med tilstrekkelig størrelse til å bli universitet. Som vi poengterer i vår kommentar til 2.1.3, går det tydelig fram av HINNs utviklingsavtale med KD at de fire doktorgradsområdene som søknaden bygger på er kjernen for vår faglige aktivitet og grunnlaget for vår faglige profilering. Dette er konsentrerte satsinger som gjør at vi lykkes med å bygge fagmiljøer av høy internasjonal kvalitet selv som en mindre institusjon.

Hvis man ser antall avlagte doktorgrader siste femårsperiode, ligger HINN godt an sammenliknet med status da HiOA og HSN søkte universitetsstatus. Siste fem år (2015–2019) har HINN hatt 48 disputaser på egne programmer. På tidspunktet de sakkyndige komiteene ga sine positive innstillinger for de to nyeste universitetene, hadde HiOA 42 og HSN 59 disputaser siste fem år (2013–2017). I 2020 har det så langt blitt gjennomført tre disputaser ved HINN, tre gjennomføres om kort tid (mars), flere avhandlinger ligger til behandling hos sakkyndige komiteer og mange kandidater planlegger å levere første halvår 2020. Et forsiktig anslag tilsier at det vil bli minst 29 disputaser ved HINN i 2020.

Tabell 21 Avlagte doktorgrader ved utvalgte institusjoner 2012–18 (pluss 2019 for HINN).
Kilde: NSD DBH.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
NU	15	19	20	13	8	15	30	
OsloMet	5	5	4	8	10	15	36	
UiA	18	18	27	20	26	26	37	
UiS	32	34	26	40	47	48	50	
USN	6	6	11	11	8	23	25	
HINN			4	5	6	9	18	10

På s. 54 skriver komiteen følgende om vitenskapelig publisering:

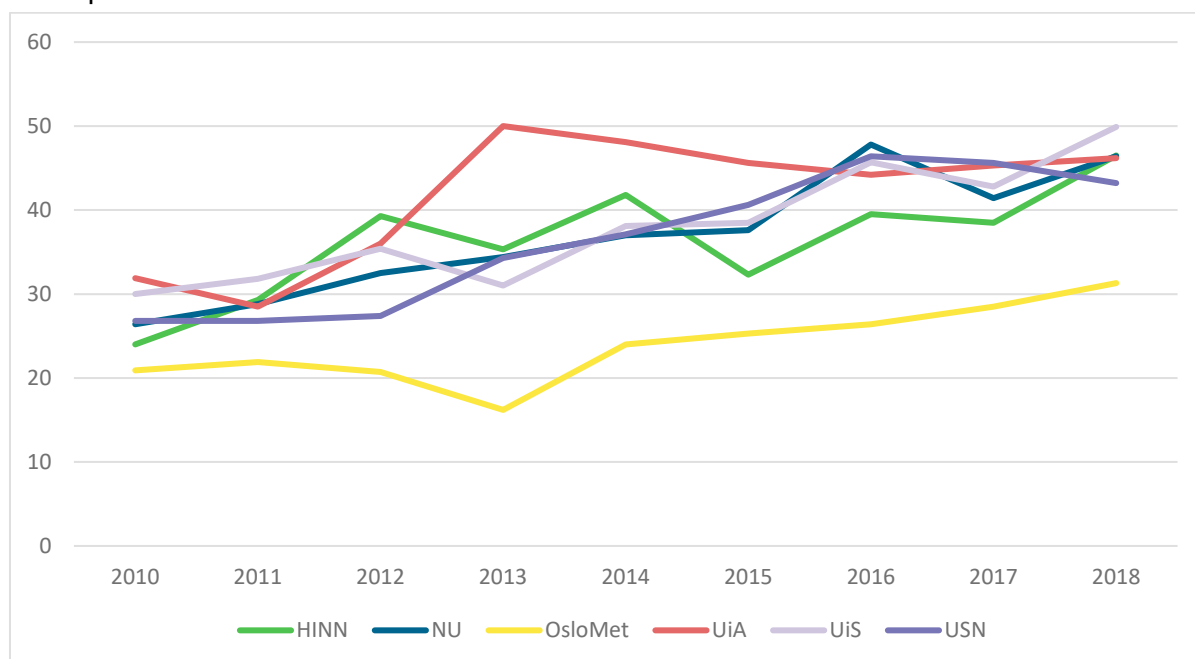
HINNs totale publikasjonspoeng for 2018 er 383,8. Dette er betydelig lavere enn ved de nye universitetene USN og OsloMet, som ligger på henholdsvis 701,3 og 1077,4 publikasjonspoeng. Nærmest HINN ligger Nord universitet med 528,6 publikasjonspoeng. Den totale forskningsproduksjonen ved HINN er ikke stor sammenliknet med de nye universitetene, noe som selvfølgelig henger sammen med at HINN har et lavt totalt antall faglige årsverk til sammenligning.

Andel publikasjonspoeng per faglige årsverk er 0,6 ved HINN. Her ligger HINN likt med Nord universitet. USN og OsloMet ligger marginalt høyere med 0,7 og 0,8 publikasjonspoeng i 2018. UiA og UiS kommer begge bedre ut. Når det gjelder forfatterandeler på nivå 2 for 2018, ligger HINN med sine 14,6 prosent over USN, som har 12,9 prosent, men lavere enn de andre universitetene.

I disse dager ferdigstilles resultatene for vitenskapelig publisering for 2019. Per nå kan vi kun presentere tall for egen institusjon. De viser en solid framgang. Det godkjent 452,6 publiseringspoeng for HINN. Av disse er 162,8 på nivå 2. Antall publikasjonspoeng per UFF-årsverk blir minimum 0,73 i 2019. (Resultatet for de to siste årene var 0,67 i 2017 og 0,64 i 2018.) Publiseringspoeng nivå 2 per UFF-årsverk blir minimum 0,26. (Resultatet for de to siste årene var 0,21 i 2017 og 0,22 i 2018.) Forfatterandel på nivå 2 for 2019 er for de kontrollerte publikasjonene 20,1 prosent. De foreløpige tallene viser altså en svært positiv utvikling for HINN.

HINN har også hatt en kraftig vekst i andel artikler med internasjonalt samforfatterskap i 2018 og 2019. Bare UiS ligger høyere i 2018, og HINN ligger an til en ytterligere vekst i 2019 til 47,44 prosent.

Figur 5 Artikler med internasjonalt samforfatterskap per institusjon 2010-18. Prosent av totalt antall periodikaartikler. Kilde: NSD DBH.

Når det gjelder vitenskapelig publisering, inkl. nivå 2-publisering og internasjonalt samforfatterskap viser fagmiljøene ved HINN en svært god utvikling.

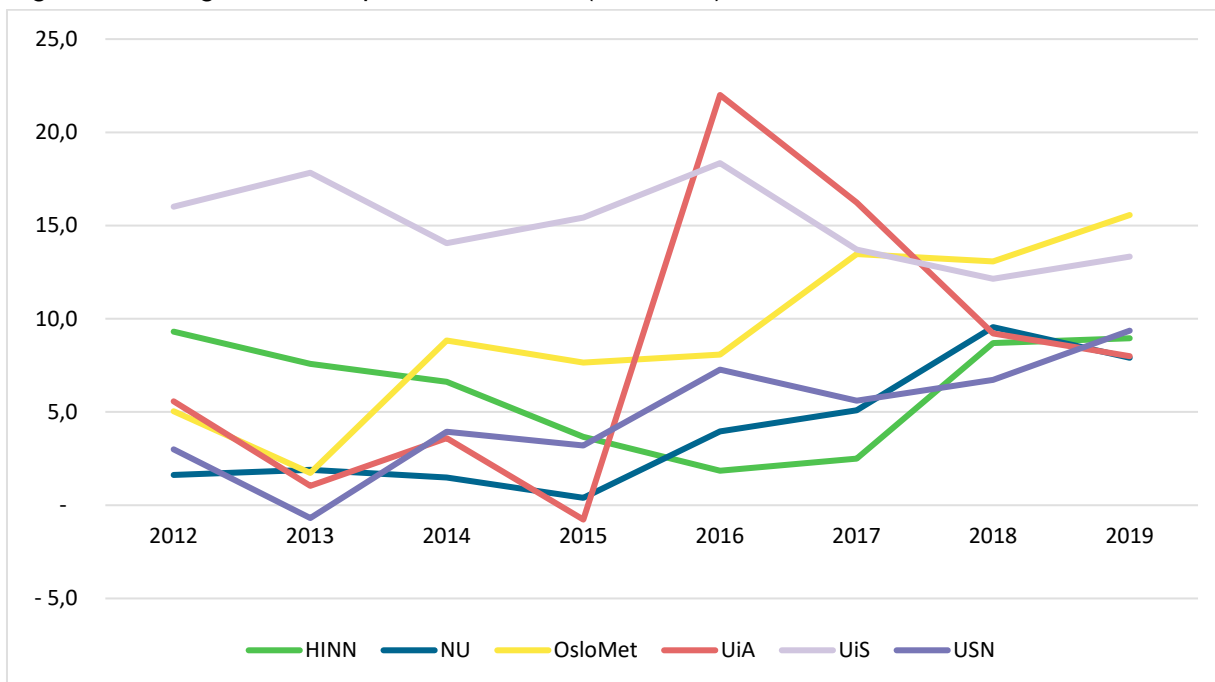
Videre på s. 54 skriver komiteen:

Det er også betydelig avstand mellom HINN og de nye universitetene OsloMet, USN og NU når det gjelder EU-inntekter per faglige årsverk.

Som vi spilte inn i faktasjekken, stemmer ikke dette. HINN har hatt oppgang i 2018 og 2019, og er nå over nivået til NU og UiA og tilnærmet likt med USN når det gjelder EU-inntekter per faglige årsverk. Se oppdatert Figur 6 under.

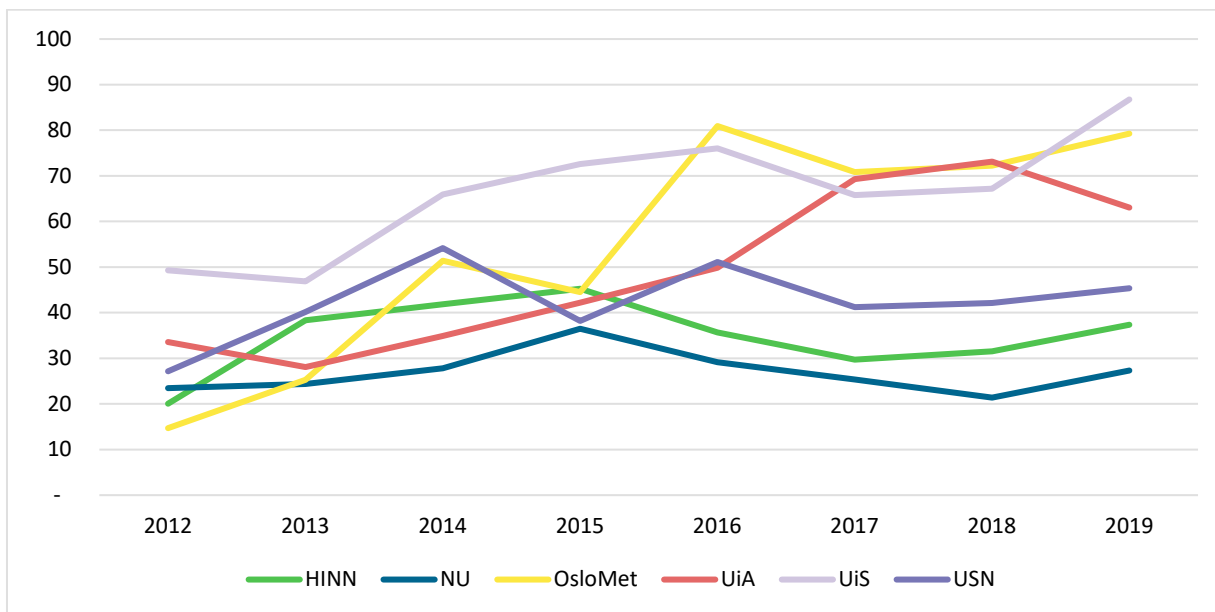
Det sendes et økende antall søknader fra HINN til EUs rammeprogram, og vi har nylig fått tilslag på to prosjekter som starter opp i 2020.

Figur 6 Tildeling EU-midler per UFF-årsverk (i 1 000 kr), 2012–2019. Kilde: NSD DBH.

HINN har også en positiv utvikling når det gjelder tildeling fra Forskningsrådet per UFF-årsverk. Åtte nye prosjekter starter opp i 2020 og bidrar til økt vekst.

Figur 7 Tildeling fra Forskningsrådet per UFF-årsverk, 2012-2019 (i 1000 kr). Kilde: NSD DBH.

Kommentar til Studiekvalitetsforskriftens § 3-8 (2)

I veiledning til akkreditering som universitet (s. 11) har NOKUT følgende merknad til Studiekvalitetsforskriftens § 3-8 (2):

Et høyt internasjonalt nivå rommer ulike kvalitetsaspekter knyttet til institusjonens profil og faglige virksomhet. NOKUT gir forskrift med utfyllende bestemmelser som utdyper hva høy internasjonal kvalitet er.

Utfyllende bestemmelser har ikke blitt gitt i forskrift, og i veilederen (s. 13) skriver NOKUT at NOKUT forskriftsfester ikke indikatorer og vurderingskriterier, da disse vil variere mellom ulike institusjoner og fagområder. NOKUT skriver følgende i veiledningen (s. 13):

Kvalitet kan måles på en skala som går fra lav kvalitet til eksellent kvalitet. Høy internasjonal kvalitet vil si å ligge i øvre del av denne skalaen, men ikke nødvendigvis i aller øverste del av den. Høy internasjonal kvalitet betyr likevel å ligge et stykke over det som er gjennomsnittlig på området. Høy internasjonal kvalitet kan vises ved sammenlikning med utenlandske miljøer og institusjoner, eller med norske. Ved sammenlikning med norske miljøer og institusjoner må man ta hensyn til hvilket nivå norske institusjoner er på i internasjonal sammenheng.

Som HSN påpekte i sin kommentar til sakkyndig komité's rapport, er ikke informasjon om sammenlignbare doktorgradsområder som ligger i «øvre del av skalaen» eller «et stykke over det som er gjennomsnittlig på området» lett tilgjengelig.

I sin vurdering av HINNs søknad skriver sakkyndig komité:

For både komiteen og faggruppene har det vært vanskelig å vurdere spørsmålet om høy internasjonal kvalitet, da HINN har valgt ikke å gjøre internasjonale sammenligninger i søknaden. Komiteen er enig i det faggruppen for AØB skriver når de poengterer at dette «formelt sett er [...] korrekt, men vi hadde gjerne sett en noe mer selv-kritisk ikke numerisk analyse av egen kvalitet i et virkelig internasjonalt perspektiv» (faggrupperapport AØB, s. 9). I likhet med flere av faggruppene kunne komiteen ha ønsket å se sammenligninger med internasjonale universiteter og med et større utvalg av de norske universitetene.

Sakkyndig komité peker her på det samme som komiteene som vurderte HiOA og HSN: at det er utfordrende å vurdere hvordan institusjonen står seg internasjonalt på de aktuelle fagområdene. For søkerinstitusjonene er det krevende å dokumentere høy internasjonal kvalitet, og vi har i vår dialog med NOKUT oppfattet at man deler denne vurderingen. Som HSN og HiOA før oss, opplevde HINN det som utfordrende å finne hensiktsmessige måter dokumentere høy internasjonal kvalitet. Vi ser også utfordringen faggruppene og sakkyndig komité har hatt i vurderingene de har gjort, og ser at det etterlyses annen og mer dokumentasjon enn det vi har levert i søknaden. Som søkerinstitusjon kan vi ikke se at dette er en utfordring vi kan løse med utgangspunkt i de føringene som ligger i forskriften og mangel i sektoren på tilgjengelige, kvalitetssjekkede data for sammenlikning med utenlandske institusjoner.

HINN har gjennom omfattende dokumentasjon, kvantitativ og kvalitative data, forsøkt å dokumentere noe som ikke er lett tilgjengelig. Vi har i vår søknad lagt fram tilsvarende dokumentasjon som HiOA og HSN, og det er lagt vekt på å bruke indikatorer som er lett tilgjengelige der data er etterprøvbare. Vi har forsøkt å sammenligne oss kvantitativt opp mot utenlandske institusjoner, men vist at det er store metodiske utfordringer ved dette. (HiOA og HSN fikk godkjent sine søknader uten sammenligninger på tvers av land.) For HINN ble løsningen å sammenligne doktorgradsområdene ved HINN med relevante fagområder/doktorgradsområder ved andre norske universiteter som per definisjon har utdanning og forskning av høy internasjonal kvalitet. HINN har etter henvendelse fra NOKUT sendt supplerende informasjon til faggruppene og komiteen. Vi kan ikke se at en «selv-kritisk ikke numerisk analyse av egen kvalitet i et virkelig internasjonalt perspektiv» har blitt etterspurt og nærmere spesifisert i disse.

Kommentar til Studietilsynsforskriften § 3-1 (1)

HINN har i søknaden tatt utgangspunkt i NOKUTs egen operasjonalisering av hvordan kravet skal vurderes, se veiledningen s. 11:

Kravet om høy internasjonal kvalitet fordrer en faglig vurdering som vil bli gjort av fagfeller. Det er ikke nødvendigvis hensiktsmessig å gjøre det innenfor alle de fagområder som finnes på en institusjon. NOKUT har operasjonalisert dette ved å la institusjonen redegjøre for de fire (eller flere) doktorgradsområder som den oppgir å være *godt dekkende for institusjonens faglige profil* i henhold til forskrift om kvalitet i høyere utdanning § 3-8 (3) og som i henhold til § 3-8 (4) skal *dekke vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet*. Høy internasjonal kvalitet skal vurderes over bredden av studietilbud på alle tre nivåer knyttet til doktorgradsområdene. Se også under veiledningen til § 3-8 (6) om doktorgradsområdenes faglige profil. Institusjonen kan også beskrive andre fagområder i tillegg til de fire doktorgradsområdene for å belyse helheten i institusjonens faglige profil.

Ut fra dette har vi i søknaden dokumentert at de fire doktorgradsområdene vi legger til grunn for vår akkrediteringssøknad holder høy internasjonal kvalitet på alle tre nivåer. Dette er modellen som ble benyttet under behandlingen av søknadene til HiOA og HSN. I rapporten fra den sakkyndige komiteen som behandlet HiOAs søknad står det på side 34 i det første avsnittet at «kvaliteten ved disse doktorgradsområdene samlet sett [er] representativ for institusjonen som helhet». Vi bygget derfor opp vår søknad for å møte de samme kravene. Det er dermed ikke institusjonsnivået som skal sammenliknes, men sammenlignbare «doktorgradsområder» ved andre institusjoner. Her har sakkyndig komité for vår søknad konkludert med at alle fire doktorgradsområder holder høy internasjonal kvalitet.

2.4.3 Faglige nettverk

Studiekvalitetsforskriften

§ 3-8 (7) Institusjonen skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid. Institusjonen skal delta i nasjonale samarbeid om forskerutdanning og eventuelt tilsvarende for stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. § 3-4.

Komiteen konkluderer her med at HINNs forskere er aktive i nasjonale og internasjonale nettverk innen utdanning og forskning. Det er et kontinuerlig arbeid for institusjonen å videreutvikle og styrke dette arbeidet. En positiv utvikling i innhenting av prosjektstøtte fra EUs rammeprogram i 2019 (jf. Figur 6 s. 41 over) er et konkret resultat fra dette arbeidet. Større internasjonale samarbeidsprosjekter bidrar til at våre miljøer vil videreutvikle sine internasjonale nettverk framover.

Her vil vi også nevne at HINN i løpet av 2019 og 2020 har jobbet mot Erasmus+ utlysingen om Europeiske Universiteter. Dette er et initiativ fra EU-kommisjonen hvor målsettingen er at europeiske universitet skal gå sammen i en allianse for teste ut ideer og modeller som kan være med å transformere sektoren i forhold til hvordan de tenker integrering og samarbeid mellom institusjoner, spesielt med tanke på undervisning og studentmobilitet. HINN vil i februar 2020 søke på den andre pilotutlysningen om et Europeisk Universitet-prosjekt sammen med Rennes 2 (koordinator, Frankrike), University of Southern Brittany (Frankrike), University of Limerick (Irland), University Matej Bel (Slovakia), University of Santiago de Compostela (Spania) og European University Flensburg (Tyskland).

2.5 Helhetlig vurdering

Studiekvalitetsforskriften

§ 3-5 (4) NOKUT skal gjennomføre en helhetlig vurdering av om institusjonens organisering, kvalitetsarbeid og resultater er tilstrekkelig til at institusjonen kan bære fullmaktene institusjonsakkrediteringen gir. Institusjonen skal dokumentere at kravene i lover og forskrifter er oppfylt

I følge Studiekvalitetsforskriften § 3-5 (4) skal det gjøres en helhetlig vurdering av søkerinstitusjonen: Institusjonens organisering, kvalitetsarbeid og resultater skal være tilstrekkelige til at institusjonen kan bære de fullmakter institusjonsakkrediteringene gir.

Som vi viser i tabell på side 3 oppfylder HINN, ifølge sakkyndig komité, ti av tretten krav i de gjeldende forskriftene. På tre områder vurderer komiteen at høgskolen ikke oppfylder kravene. I tilsvaret har vi dokumentert at HINN også fyller disse kravene. Oppsummert ser dette slik ut:

Forskrift (krav ikke oppfylt)	Dokumentasjon - oppsummert
<ul style="list-style-type: none">Studiekvalitetsforskriften § 3-8 (1) Institusjonen skal ha tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling innenfor institusjonens faglige virksomhet	<ul style="list-style-type: none">HINN har tilstrekkelig ansatte med høy faglig kompetanse. Dette dokumenteres gjennom fagmiljø knyttet til utdanningene som tilbys i høgskolen. Det finnes ingen bestemmelser med eksakte krav til antall ansatte pr student. <p>Ved å bryte ned tallene på fakultets- og studienivå viser vi at vi har et tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse for å utføre de faglige oppgavene som kreves av et universitet. Da ser vi at høgskolen ligger tilnærmet likt med andre institusjoner i sektoren. HINN ligger noe over gjennomsnittstall for studenter per UFF-årsverk på ett av høgskolens seks fakulteter, og bare på enkelte av dette fakultetets utdanninger. I hovedsak kan de høye tallene her forklares med sterk satsing på etter- og videreutdanningstilbud. Disse tilbudene gis som fleksible studier (nett- og samlingsbasert). En slik organisering gir større effektivitet og dermed andre behov for antall ansatte, samtidig som kravene til de tilknyttede fagmiljøene ivaretas. Fakultetet er på samme nivå som sammenlignbare institusjoner på indikatorer for kvalitet i utdanning og forskning. Dette tilsier at HINN som institusjon har et tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse.</p>
<ul style="list-style-type: none">Studiekvalitetsforskriften § 3-8 (5) Institusjonen skal ha stabil forskerutdanning og dokumentere at den i gjennomsnitt har uteksaminert minst fem doktorander på minst to av doktorgradsstudiene eller tilsvarende stipendiatprogram per år over en treårsperiode. Hvert enkelt doktorgradsstudium skal over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater,	<ul style="list-style-type: none">HINN har stabil forskerutdanning, og kan dokumentere at vi innfrir kravene slik det er formulert i forskriften. <p>Vi viser at flere programmer har den nødvendige gjennomstrømmingen beregnet ut fra treårsperioder. Vi belyser i tillegg hvordan de to kandidatene komiteen mener vi mangler for å fylle gjennomstrømningskravet på PROFF for 2016-2018, kan argumenteres inn som tellende kandidater. Vi</p>

	gjør også rede for gode prognoser for dette doktorgradsprogrammet.
<ul style="list-style-type: none"> • Studiekvalitetsforskriften § 3-8 (2) Institusjonen skal ha stabil utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet. • Studietilsynsforskriften § 3-1 (1) Institusjonen skal ha et faglig nivå innen utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid som er i samsvar med kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling for høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-6 til § 3-8. 	<ul style="list-style-type: none"> • Den faglige virksomheten i HINN holder høy internasjonal kvalitet. <p>Samtlige doktorgradsområder får godkjent på kravet om høy internasjonal kvalitet. Samlet sett konkluderer komiteen likevel på <i>ikke godkjent</i> på dette kravet. Vi viser konkrete planer for arbeidet med internasjonal kvalitet, blant annet ved å stimulere til flere strategisk internasjonale forskningsprosjekter, annet internasjonalt samarbeid, blant annet gjennom European Universities, og flere tilsetninger i professor II-stillinger fra internasjonale partnerinstitusjoner. Vi viser også at HINN har hatt en positiv utvikling siden søknaden ble sendt, og har forskningsaktivitet og -resultater på nivå med universitetene vi sammenligner oss med. HINN har en svært positiv utvikling for når det gjelder tildeling av EU-midler, der vår målrettede satsing viser gode resultater. Foreløpige publiseringstall for 2019 viser også god økning både når det gjelder nivå 1- og nivå 2-publiseringer. Vi mener at HINN har styrket kvaliteten på viktige områder siden søknaden ble levert i desember 2018, og at det tydeligere godtgjøres at vår faglige virksomhet er stabil og av høy internasjonal kvalitet innen utdanning, forskning og faglig utviklingsarbeid på linje med de nyere universitetene i Norge.</p>

Vi mener vi har dokumentert at HINN har en organisering, et kvalitetssystem og resultater som gjør oss i stand til å bære en universitetsakkreditering. HINN er resultat av en fusjon mellom to statlige høgskoler. Begge høgskolene var velfungerende institusjoner med akkrediterte studietilbud på alle nivå og lang erfaring med å bygge sterke fagmiljøer, samt rutiner og systemer for å bære de fullmaktene det innebærer å være en statlig høgskole. Begge høgskolene hadde ambisjoner om å bli universitet, og fusjonen var særlig motivert av et ønske om å koble sammen fagmiljøer på tvers av de to høgskolene for å styrke den faglige virksomheten.

Visjonen for den fusjonerte virksomheten er «Sterkere sammen», og det har vært arbeidet systematisk og målrettet med å komme på plass som en styrket institusjon etter fusjonen: En styrket institusjon både faglig og administrativt. Vi ser tydelige resultater av et slikt samarbeid i den fusjonerte høgskolen. Faglig vises dette først og fremst gjennom videreutvikling av eksisterende og etablering av nye forskergrupper knyttet til doktorgradsutdanningene, nye forskningsprosjekter og publisering av forskningsresultater, altså større faglige muskler. Dette betyr en faglig styrking av både bredde og spisser. Et godkjent kvalitetssystem viser at høgskolen er godt på plass for å drifte en velfungerende høgskole.

Høgskolens doktorgradsområder ble opprettet før fusjonen, og har sitt utgangspunkt i fagområder hvor de fusjonerende høgskolene hadde særlige styrker. Våre doktorgrads- og masterutdanninger oppfyller kravene for akkreditering, slik NOKUT forutsetter ved en akkrediteringsprosess. Opprettelsen av doktorgradsutdanningene har også ført til et styrket

fokus på disse fagområdene, med positive effekter for de tilhørende utdanningene på BA og MA-nivå. Ingen av fagområdene er faglig smale, og de representerer alle hovedområder ved HINN. Ingen utdanninger kan være statiske, de må utvikles i takt med krav, behov og forventninger. Det gjelder også høgskolens ph.d.-utdanninger. Selv med fire akkrediterte og godt dekkende ph.d.- utdanninger vil det være naturlig med en kontinuerlig tilpasning av studietilbudet slik at bredde og faglige spisser henger godt sammen. Det arbeides systematisk med å utvikle og styrke doktorgradsområdene videre, og vi har gjort rede for konkrete tiltak som vil sikre en god utvikling, både når det gjelder faglige satsinger rundt doktorgradsområdene generelt og internasjonal kvalitet mer spesielt.

Nye internasjonale samarbeidsprosjekter vil bidra til å holde høgskolens faglige virksomhet innen utdanning og forskning på et høyt internasjonalt nivå. I tillegg til planer framover har vi vist at HINN allerede har en positiv utvikling når det gjelder EU-midler og vitenskapelig publisering. Dette er viktige indikatorer på at fagmiljøene møter internasjonale standarder på sentrale forskningsområder i høgskolen.